

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 1 2022

**De tropenjaren
van corona in
de mkb-praktijk**

**Klachtencommissie:
'Het ergste is als
de accountant niet
integer is geweest'**

VROUWELIJK LEIDERSCHAP

'Volg je passie en kijk hoever je komt'

**KRIS DOUMA OP DE STOEL / DE KERNTAKEN VAN DE FACULTIES /
MOET DE KLAAGDREMPEL VOOR HET TUCHTRECHT OMHOOG?**

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Elfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breijl, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins,
Lukas Burgering, Wendy Groot,
Rob Heinsbroek, Arnout van Kempen, Lieuwe
Koopmans, Luc Quadackers, Peter Steeman,
Elly Stroo Cloeck, Henk Vlaming.

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar
boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2022 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

5 Oog voor het mkb - Kris Douma

6 ‘Volg je passie en kijk hoever je komt’

Zelfs wanneer ze aan alle voorwaarden voldoen voor een bestuursfunctie, haken vrouwen eerder af dan mannen. Wat zijn de drempels? En wat brengt het als je de stap wel zet?

12 Tuchtrect

Moet de klaagdrempel omhoog?

14 Op de stoel: Kris Douma

16 De tropen jaren van corona

Werkdruk, personeelsschaarste, aangeslagen klanten: twee jaar coronacrisis raakt ook mkb-kantoren. Toch is de sores niet het hele verhaal.

22 In beeld: Tülay Dilsiz-Gedik

25 Dit kan anders - Wendy Groot

26 ‘Een faculty is niet gericht op een enkel type accountant’

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk toepast: de kerntaken waarmee de faculties aan het werk gaan.

30 FYI

34 Beëdigd

39 Dilemma - Een ‘finfluencer’ zonder opleiding

40 ‘Het ergste is als de accountant niet integer is geweest’

Dirk van der Bij, voorzitter van de Klachtencommissie van de NBA, volgde Ebo Roek op. “Het is altijd de vraag: Was de accountant onbewust onbekwaam, of was het opzettelijk?”

45 #Klooiënmetcomputers

47 Becijferd

49 Adverteren doet begeren

50 Bronnen

52 NBA Nieuws

58 Grenzen overschrijden - Marc Schweppe

Next Generation CFO: Chief Value Officer

Nieuwe VU executive opleiding gegeven
door wetenschappers, CFO's en
boardroom adviseurs

De functie van CFO ontwikkelt zich in snel tempo. In het huidige tijdsgewricht zouden ondernemingen zich niet enkel moeten richten op shareholder value, maar op lange termijn waarde creatie voor alle stakeholders. De CFO van de toekomst krijgt een bredere rol op het gebied van creating value: de "F" van Financial wordt een "V" van Value: Chief Value Officer.

In april 2022 begint een nieuwe opleiding van de VU School of Business and Economics. Het CFO-programma, Next Generation CFO: Chief Value Officer.

Het programma is bij uitstek geschikt voor accountants in business die in de nabije toekomst een CFO-positie zullen gaan bekleden of die net zijn gestart als CFO. De vier modules van het opleidingsprogramma helpen je om te ontwikkelen tot een essentiële financial executive in de bestuurskamer.

Elke module bestaat uit vier sessies of dagdelen. In elke sessie wordt een actuele casus uitgewerkt die wordt besproken in aanwezigheid van een ervaren CFO of een direct betrokkene. Elke sessie sluiten we af met het verstrekken van een overzicht van praktische do's & don'ts over het onderwerp. Is het jouw ambitie om op bestuurlijk niveau de rol van Chief Value Officer te vervullen? Volg dan het nieuw ontwikkelde executive-programma van de VU School of Business and Economics.

Programmaleiders zijn drs. Arnout Traas RA (voormalig CFO bij o.a. ForFarmers en commissaris bij verschillende ondernemingen), prof. drs. Egbert Eeftink RA (partner KPMG Accountants NV en hoogleraar Financial Accounting VU), prof.dr. Bert Steens RC (programmamanager van EMFC/RC VU en hoogleraar Management Accounting VU).

Programmamanagers zijn drs Coen Arnold RA (hoofddocent Financial Accounting VU en verbonden aan het vaktechnisch bureau van KPMG) en drs Elbert de With (hoofddocent Management Accounting VU).

Het CFO-programma in het kort:

- Ontwikkeld door CFO's en hoogleraren
- Kleine groepen van maximaal 25 deelnemers
- Voertaal is Nederlands
- Elk halfjaar 1 module; 4 modules in totaal
- 4 sessies per module; elke sessie op donderdag van 14u-21u (inclusief diner)
- Instap en betaling mogelijk per module
- Locatie is VU Amsterdam
- Na het volgen van een module wordt een VU Certificaat uitgereikt

Meer weten over het CFO-programma
Vrije Universiteit Amsterdam?

👉 Kijk op www.vu.nl/cfo en meld je aan voor
de voorlichtingsavond op 14 maart 2022

VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

SCHOOL OF
BUSINESS AND
ECONOMICS

Oog voor het mkb

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

Na mijn benoeming door de ledenvergadering medio december verliepen de eerste weken van mijn NBA-voorzitterschap niet helemaal zoals ik had gedacht. In plaats van aan de slag te gaan met agendapunten voor de toekomst, moest de blik worden gericht op verantwoording over processen en kwesties uit het verleden. Het betekende in de praktijk inhoud geven aan de wens van de beroepsorganisatie om transparant te zijn over de wijze van besturen en besluiten. Niet makkelijk voor het bestuur en voor de NBA als geheel, zeker vanwege de kritische berichtgeving eromheen. Maar het was nodig: transparantie en verantwoording in de praktijk. Er is achteraf goed over doorgesproken. Dat helpt. Nu is het zaak om de blik vooruit te richten, want er zijn volop thema's die de aandacht van de NBA en het beroep vragen. Eerder heb ik voor de komende periode zes strategische uitdagingen benoemd, waarmee we als beroepsorganisatie aan de slag moeten. Daar staan zaken tussen als de ondermijning van een *principle based*-benadering door de steeds meer *rule-based*-samenleving, de rol van de NBA voor verschillende groepen leden, maar ook risico's rondom duurzaamheid en de aantrekkelijkheid van het beroep. Dit zijn thema's die zeker ook de mkb-praktijk raken. Het is begrijpelijk dat vanuit leden die in het midden- en kleinbedrijf werkzaam zijn enig ongeduld merkbaar is richting de

NBA. Terecht of niet, met name binnen dat grote deel van onze achterban leeft het idee dat de NBA zich primair richt op de top van de openbare praktijk en alle energie steekt in de auditpraktijk. Terwijl juist leden in de mkb-praktijk behoefte hebben aan een beroepsorganisatie die antwoorden biedt op praktische vragen, die hulpmiddelen aanreikt om het dagelijks werk effectief te kunnen doen en die opkomt voor hun belangen. Dat roept ook vragen op: Is de NBA behalve een collectieve belangenbehartiger en publiekrechtelijke organisatie ook een service-organisatie? Inmiddels heb ik een begin gemaakt met een reeks kennismakingsgesprekken, om meer zicht te krijgen op de vragen die er leven bij ondernemers en hun accountants in het mkb. Ook had ik een eerste kennismaking met MKB Nederland-voorzitter Jacco Vonhof. Zaken als krapte op de arbeidsmarkt, digitalisering van de praktijk, administratieve lastendruk of ondersteuning bieden bij verduurzaming van ondernemingen zijn bij velen reden voor zorg. Natuurlijk komen daarbij ook de NOW en andere steunmaatregelen ter sprake. Opnieuw een lastig dossier, want de verantwoording zal zeker ook politieke aandacht krijgen. Hoe om te gaan met de terugbetaling van uitgestelde belastingen zal voor zowel mkb-ondernemers als hun accountants nog een hele klus worden.

Uit sommige vragen die ik krijg blijkt een verwachting ten aanzien van een rol als service-organisatie die de NBA zou moeten vervullen. Dat is een lastig punt, omdat de publiekrechtelijke status van de NBA ons beperkingen oplegt. Vanuit de markt wordt door partijen als de SRA, Novak, Full Finance, Auxilium, Extendum en anderen hierin al voorzien. Toch snap ik die behoefte en de scheidslijn met bijvoorbeeld de praktische support vanuit onze helpdesk en het corona-programma NBA Helpt is soms dun.

Deze en andere vragen hebben het NBA-bestuur ertoe aangezet toch nog eens goed om ons heen te kijken: Wat gebeurt er in de omgeving van de accountant en de NBA, en hoe moeten we daarop reageren? Daar kom ik dus graag snel op terug. Goed nieuws is wel dat we vanuit het bestuur recent hebben besloten voor 2022 vervolg te geven aan de campagne die de meerwaarde van de accountant in het mkb zichtbaar maakt. Een campagne met echte praktijkcases, echte ondernemers en hun accountants. Daarbij is uiteraard goed gekeken naar thema's die nu, na twee jaar coronacrisis, binnen het mkb leven. Vanaf dit voorjaar is de campagne weer zichtbaar via tal van media, om te benadrukken dat Nederland kan rekenen op zijn accountants. Net zoals de mkb-praktijk mag rekenen op een pro-actieve NBA, die oog heeft voor hun belang. ←

Zelfs wanneer ze aan alle voorwaarden voldoen voor een bestuursfunctie, haken vrouwen eerder af dan mannen. Wat zijn de drempels? En wat brengt het als je de stap wel zet? Zeven ervaringsdeskundigen, waarvan zes uit het NBA-bestuur, breken een lans voor vrouwelijke bestuurders. “Denk niet te veel in obstakels, maar probeer het gewoon.”

TEKST PETER STEEMAN BEELD VRHL, MICHEL TER WOLBEEK

‘Volg je passie en kijk hoever je komt’

“Heel frustrerend”, noemt Martina Sarris, bestuursvoorzitter van het NBA Stagebureau, haar zoektocht naar vrouwelijke kandidaten voor dat bestuur. “Een belangrijk actiepunt afgelopen jaar was het werven van nieuwe bestuursleden. We streven in de samenstelling van het bestuur naar een evenwichtige verdeling tussen verschillende werkdomeinen en mannen en vrouwen.” In de Woman Leadership-groep op het NBA-communityplatform beschrijft ze haar ervaringen.

“Ik ben verbaasd over de sollicitaties die ik ontving. De mannen die reageerden waren of net ingeschreven of bijna met pensioen en hadden geen relevante bestuurservaring. Tijdens de oriënterende gesprekken die ik met enkele van hen had bleek dat ze zich amper hadden voorbereid. Het vormde een sterk contrast met de vrouwen die op de vacature reageerden. De vrouwen belden, voor ze hun sollicitatiebrief opstuurden, eerst met een bestuurslid of een medewerker van het Stagebureau. Hun cv’s waren indrukwekkend. Ze hadden eerder

bestuursfuncties vervuld en pasten prima in het profiel. Toch haakte een aantal van hen in tweede instantie af. Ze waren bang dat het een te zware tijdsbelasting zou worden. Ook voelden ze zich onzeker over de verantwoording die bij een bestuursfunctie hoort.”

Sarris respecteert de afweging die de vrouwelijke kandidaten maakten, maar het knaagt wel. “Het Stagebureau bewaakt de kwaliteit van de praktijkopleiding. Dat houdt in dat je als bestuur regelmatig contact hebt met ➔

**‘Ja zeggen tegen een
bestuursfunctie is vooral
een kwestie van loslaten
wat veilig voelt.’**

accountants in hun rol als beoordeelaar. Die stuur je aan en je voelt ook een oordeel over ze. Het lijkt alsof mannen het minder lastig vinden in die rol te stappen. Misschien moeten we opnieuw contact opnemen met degenen die afhaakten en een bestuurder als sponsor benoemen.”

Sprong

Herkennen andere vrouwen die aarzeling? “Ik ben nooit zo bang dat zaken mislukken”, aldus Monika Bankert, NBA-bestuurslid, interim-manager, consultant en schrijver. “In dat opzicht ben ik atypisch. Dat heeft wellicht met het ondernemerschap te maken dat mij met de paplepel is ingegeven. In een beschermde omgeving is het misschien lastiger om die stap te wagen. Ik heb twintig jaar ervaring in bestuurswerk. Onder andere als penningmeester bij verschillende stichtingen en in een raad van toezicht. Toen ik werd gevraagd voor het NBA-bestuur hoefde ik niet lang na te denken. Ik heb een boek geschreven - ‘Voor onze dochters’ - waarin ik oproep tot vrouwelijk leiderschap. Dan moet je de daad bij het woord voegen.” Bankert noemt een aantal mogelijke redenen waarom vrouwen afhaken.

“Als een bestuur alleen maar uit mannen bestaat, voelen vrouwen geen klik. Een mannelijke cultuur is competitief. Dat spreekt vrouwen minder aan. Onze grootste valkuil is perfectionisme. Daarvan hebben mannen minder last. Het is een overblijfsel uit de evolutie. Vrouwen zijn verzame-

laars. Die moeten het juiste besje plukken. Daardoor onderschatten vrouwen zichzelf. Misschien is het een idee voor de NBA om een cursus aan te bieden die vrouwen voorbereidt op bestuursfuncties en aandacht heeft voor de verschillen. Zodat ze leren om die sprong te maken.”

Annique van der Ha

Martina Saris

Haantje

Het idee dat een mannenbastion vrouwen in hun ambitie belemmert, hoeft niet in alle gevallen op te gaan. Voor Annique van der Ha, oprichter en eigenaar van Haverbeek Accountants en Belastingadviseurs gold het tegendeel. “Toen ik twintig jaar geleden voor het eerst werd gevraagd voor een bestuursfunctie twijfelde ik. Binnen de afdeling Zuid van de NBA kwam een bestuursfunctie vrij. Een bestuurslid vroeg of dat niets voor mij was. ‘Kan ik dat wel?’, dacht ik. In het bestuur zaten alleen mannen, die ook nog eens ouder waren. Die mannen vonden het wel leuk dat ik er bij kwam. Ze trokken mij ook over de streep toen er een paar jaar later een nieuwe voorzitter moest komen. ‘Jij kan dat gewoon’, zeiden ze.” Toen Van der Ha in 2019 door de huidige SRA-voorzitter Diana Clement

THEMAWEEK NBA OVER VROUWELIJK LEIDERSCHAP, 7-11 MAART 2022

De NBA organiseert ook dit jaar rond internationale vrouwendag (8 maart) een event over vrouwelijk leiderschap.

Het programma van deze vijfde editie kwam tot stand in samenwerking met de community Women Leadership van de NBA en met dagvoorzitter Sandra Lutchman. Vanwege het eerste lustrum is gekozen voor een Women Leadership themaweek: van maandag 7 tot vrijdag 11 maart worden online diverse korte sessies aangeboden op wisselende tijdstippen. Kijk voor meer informatie over het programma en aanmelden op nba.nl en de community Women Leadership op het community platform van de NBA.

werd gevraagd als bestuurder van de Ledengroep Openbare Accountants (LOA) moest zij daarover wel nadenken. “Ik ben geen haantje. Word ik niet ondergesneeuwd? Dat is niet het geval. De nieuwe generatie vrouwen voelt zich zelfverzekerder, is mijn indruk. Ik benader zelf ook wel eens vrouwen voor bestuursfuncties. ‘Ik heb het druk genoeg’, is meestal de eerste reactie. En ze vragen zich af wat het ze brengt. We moeten vrouwen er misschien al aan het begin van hun carrière op wijzen. Vorige week hadden we als bestuur de Young Profs op bezoek. Dat zijn de toekomstige bestuurders.”

Meisje

Christel Deckers, interim-bestuurder, toezichthouder en consultant, herkent de aarzeling niet maar dat is misschien niet zo verwonderlijk, want ze heeft van bestuurswerk haar beroep gemaakt. “Voor mij zijn bestuursfuncties dagelijks werk. Ik ben er halverwege de jaren tachtig ingerold. Het zijn altijd interim functies. Sowieso zit dat aarzelende niet in mijn karakter. Als iedereen rechtsaf gaat, ga ik zeker ook onderzoeken wat linksaf heeft te bieden. Ik ging bedrijfskunde studeren in een tijd dat het voor vrouwen nog

ongebruikelijk was. Als je de enige bent wordt er extra op je gelet. Ik heb ooit de financiering van een ziekenhuis opnieuw aanbesteed. Door een van de bankiers van het ziekenhuis werd daar smalend op gereageerd - hij noemde mij meisje

Deckers - maar die aanbesteding kwam er wel degelijk.”

Haken vrouwen eerder af bij een bestuursfunctie? “Het is gevaarlijk om te generaliseren. Misschien dat vrouwen meer bedenktijd nodig hebben. Het kan zijn dat iets in de procedure of →

‘Misschien dat vrouwen meer bedenktijd nodig hebben.’

Christel Deckers

in de portefeuille ze niet aanstaat. Mannen zetten zo’n stap makkelijker. Vrouwen zijn meer van de details. Ik kan alleen spreken voor de vrouwen in mijn netwerk. Ik ben lid van SER Topvrouwen, dat vrouwelijke bestuurders in contact brengt met vrouwelijk talent. Daarvoor worden regelmatig koffiegesprekken georganiseerd.

Tijdens dergelijke ontmoetingen zie ik die aarzeling niet. De vrouwen die ik spreek, zijn wel degelijk geïnteresseerd om te praten over een bestuursfunctie.”

Rebelleren

“Heb vertrouwen in wat je wel kan, in plaats van te focussen op wat je nog

moet ontwikkelen”, is de oproep die Esther van der Vleuten, partner bij PwC en vice-voorzitter NBA-bestuur, doet aan vrouwen die twijfelen over hun geschiktheid voor een bestuursfunctie. “Denk niet te veel in obstakels, maar probeer het gewoon. Vrouwen beginnen alleen aan iets als ze zeker weten dat ze het goed doen. Dat begint op de basisschool waar meisjes worden geprezen als ze netjes schrijven en goed opletten, terwijl van jongens wordt geaccepteerd dat ze rebelleren en grenzen opzoeken. We zouden jonge meisjes moeten leren dat het oké is om te falen. Dan durf je je later ook veel eenvoudiger op onbekend terrein te begeven. Ook ik heb er vroeger last van gehad. Toen ik werd gevraagd voor het bestuur van de NBA had ik veel van die ballast inmiddels al afgeschud, maar toch was mijn eerste reflex: ‘Kan ik dat wel?’ Pas na een dag zag ik de voordelen.”

Wat heeft het bestuurswerk haar gebracht? “In de eerste plaats de voldoening dat we als beroepsgroep concrete stappen zetten. Daarnaast ben ik door het bestuurswerk geduldiger geworden. Omdat je in het publieke domein acteert leer je voorzichtiger te opereren. En een

Esther van der Vleuten

Ingrid Hems

‘Toen ik werd gevraagd voor het NBA-bestuur hoefde ik niet lang na te denken.’

bestuursfunctie op je cv wordt gewaardeerd, heb ik gemerkt. Ik word tegenwoordig geregeld benaderd voor cfo- en toezichhoudende functies. Een paar jaar geleden werd ik daarvoor minder gevraagd.”

99 procent

Dat ze de lat misschien te hoog legde voor zichzelf, realiseerde Ingrid Hems, concernhoofd Financiën en Bedrijfsvoering bij Ergon, zich toen ze een *headhunter* belde voor een commissarisfunctie. “Ik voldoe aan tachtig procent van de eisen. Heeft het dan wel zin om te solliciteren?”, vroeg ik hem. Hij spoorde mij aan om er voor te gaan.

‘Als je het niet wordt, ga ik je voorstellen bij andere bestuursvacatures’, zei hij enthousiast. Dat was een *eyeopener*. Ik ging er altijd van uit dat je voor 99 procent geschikt moet zijn voor je ergens aan begint. Sinds twee jaar zit ik in de raad van commissarissen bij Woonkwartier. Als commissaris leer je strategischer naar een organisatie te kijken.” Hems was al commissaris toen zij werd gevraagd voor het NBA-bestuur. “Toch aarzelde ik. Je bent je eigen vijand, in dat opzicht. Als je de stap eenmaal hebt

gezet, denk je: Waarom dacht ik eigenlijk dat ik het niet zou kunnen? Het bestuurswerk heeft mij zelfbewuster gemaakt. Het is iets wat ik iedere vrouwelijke financial kan aanbevelen. Natuurlijk moet je het alleen doen als je het ambieert, maar blijf niet te lang wikken en wegen. Als je dat te lang doet kom je niet verder.”

Vibe

“Volg je passie”, is het advies van Carla Slotema-Tesser, directeur a.i. van de Gemeentelijke Accountantsdienst Den Haag. Toen ze werd gevraagd voor het NBA-bestuur hoefde ze daarover niet lang na te denken. “Ja zeggen tegen een bestuursfunctie is vooral een kwestie van loslaten wat veilig voelt. Probeer het gewoon. Ik begrijp de vrouwen die opzien tegen de tijd die het kost. Ik heb ook een gezin, maar we hebben de taken goed verdeeld. Mijn man brengt onze zoon naar het kinderdagverblijf. Toch word ik consequent als eerste gebeld als er iets aan de hand is. Die vanzelfsprekendheid zit diep in onze maatschappij verankerd.”

Gelukkig had Slotema-Tesser al van dichtbij gezien dat het ook anders kan. “Mijn moeder moest ontslag nemen toen ze haar eerste kind kreeg

- dat hoorde zo in die tijd - maar ze wilde dolgraag werken. Mijn opa was aannemer. Toen hij overleed was het de vraag wie het bedrijf zou overnemen. Mijn vader was AA-accountant en had geen ambitie om hem op te volgen, maar mijn moeder wel. Zo werd ze directrice van een bouwbedrijf. Kijk hoever je komt. Dat voorbeeld heb ik van huis uit meegekregen.” ←

TE VEEL VROUWELIJKE BESTUURSLEDEN?

Een NBA-bestuur met zeven leden, waarvan zes vrouw.

Decennialang vroeg niemand zich iets af, als een bestuur uit louter mannen bestond, maar anno 2022 zijn de spelregels anders: Het bestuur van de beroepsorganisatie dient voor ten minste dertig procent uit vrouwen én ten minste dertig procent uit mannen te bestaan. Het huidige NBA-bestuur voldoet dus niet aan de eigen diversiteitsregels, zo werd ook tijdens de ledenvergadering in december 2021 erkend. Maar dat is een kwestie van tijd: In juni van dit jaar zit de bestuurstermijn van vice-voorzitter Esther van der Vleuten erop. Als die wordt opgevolgd door een mannelijke kandidaat, is de samenstelling van het bestuur weer in lijn met het diversiteitsbeleid van de NBA.

Moet de klaagdrempel omhoog?

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen moet de deur voor klagers wijd open staan en zijn drempels volgens de tuchtrechter taboe. Maar moet de klaagdrempel juist om die reden niet omhoog?

Forensisch accountants die hun hand in een politiek wespennest steken, komen er zelden zonder kleerscheuren vanaf. In Bussum, Wassenaar en Schiedam schoten gemeenteraadsleden met hagel en was er op zijn minst één korrel die doel trof.

In Bloemendaal meldt een gemeenteraadslid mogelijke integriteitsschendingen door gemeenteraad en bestuur. Er komt een verkennend onderzoek onder leiding van een registeraccountant. In de tussenrapportage signaleert de accountant diverse belemmeringen voor vervolgonderzoek, waaronder de weigering van de 'klokkenluidster' om zich te laten interviewen. Exit bureau.

Warboel

De 'klokkenluidster' dient een klacht in tegen de onderzoeker. De fiscaaljuriste laat het klagen over aan een jurist die ooit advocaat was en haar geen rekeningen stuurt. Deze raadsman gaat helemaal los met drie vruchteloze wrakingsverzoeken en een klacht van meer dan honderd onderdelen. Onder druk van de Accountantskamer laat de gemachtigde van de klagster er zo'n negentig vallen. Het restant van de klacht is volgens de Accountantskamer een warboel van langdradige zinnen en ongefundeerde stellingen en visies.

De kamer verklaart de klacht volledig ongegrond (20/175 Wtra AK). Dat is mooi voor de accountant. Toch heeft die al vele uren en tienduizenden euro's aan advocaatkosten moeten investeren om zich te verweren tegen de onzin. Na een kritische annotatie bij de uitspraak distantieert de klagster zich van haar op hol geslagen adviseur en trekt zij een nieuwe klacht tegen de accountant - wegens diens verweer in de tuchtprocedure - in. Wel gaat zij in hoger beroep tegen de ongegrondverklaring, omdat zij principiële bezwaren heeft tegen dit soort private onderzoeken tegen melders van misstanden.

'Het stroomlijnen van de verzetsprocedure helpt niet tegen klagers die de accountant met een minimale investering op gigantische kosten kunnen jagen met onzinnige klachtonderdelen.'

Verzet

Er ligt een voorstel bij de Tweede Kamer om de mogelijkheid van verzet tegen een voorzittersbeslissing bij de Accountantskamer te laten verdwijnen. De voorzittersbeslissing is een besluit dat de voorzitter van de Accountantskamer in haar eentje neemt. De bedoeling is kennelijk ongegronde of kennelijke niet-ontvankelijke klachten af te doen zonder inhoudelijke behandeling. Denk daarbij aan onzinkklachten en nieuwe klachten over eerder beoordeelde kwesties. Als de afgewezen klager nu in verzet komt, gaat er een streep door de beslissing en moet de Accountantskamer de zaak alsnog inhoudelijk bekijken. Straks kan de ontevreden klager alleen nog in hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het college kan de zaak terugwijzen als het vindt dat de klacht wel inhoudelijk beoordeeld moet worden.

Dit is een stapje vooruit, als je beseft dat het tuchtrecht bedoeld is om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen. Het voordeel van de beoogde wijziging is verder dat de voorzitter niet onder een voorzittersbeslissing hoeft weg te laten dat een klager verzet kan aantekenen (zie CBb 20/938).

Op kosten jagen

Het stroomlijnen van de verzetsprocedure helpt niet tegen klagers die de accountant met een minimale investering van zeventig euro aan griffierechten op gigantische kosten kunnen jagen met onzinnige klachtonderdelen. Ook als zij die op het laatste moment intrekken, is de accountant daaraan veel tijd en geld kwijt. Zou voor zulk soort klachten de klaagdrempel niet omhoog moeten?

De accountant uit Bloemendaal stelt voor het griffierecht te verhogen tot duizend euro. Dat zal kapitaalkrachtige klagers echter niet afschrikken. Daarbij komt dat het accountants-tuchtrecht daarmee wel erg uit de pas gaat lopen vergeleken bij de tuchtcolleges van andere beroepen, die bedragen van zestig tot honderd euro rekenen. Hoewel ook zij kampen met op hol geslagen klagers.

In het accountants-tuchtrecht mogen klanten of andere potentiële klagers 'geen drempel ervaren' bij de toegang tot de tuchtrechter. Accountants moeten zich toetsbaar opstellen en mogen het klachtrecht niet wegcontracteren. Evenmin mogen zij in de opdrachtovereenkomst bedingen dat de klant de kosten van eventuele tuchtprocedures voor zijn rekening neemt, zei het college nog in december 2021.

Filteren

Een te lage klaagdrempel kan leiden tot angstige en defensieve reacties, die de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet ten goede komen. Als de wetgever toch aan de slag moet, stel ik het volgende voor: Filter klachten op hun potentie om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen en combineer dit zo nodig met een maximum van tien klachtonderdelen. (Zes lijkt mij nog beter.)

In december 2021 onderstreepte het college (19/1410) nog zijn vaste rechtspraak (sinds 2006) dat de motieven voor een klacht niet ter zake doen. In de tuchtprocedure gaat

Accountantskamer

20/175 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats:

ECLI:NL:TACKN:2021:74

College van Beroep voor het bedrijfsleven

20/938

Maatregel: n.v.t.

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1043

College van Beroep voor het bedrijfsleven

20/326 en 20/327

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1101

College van Beroep voor het bedrijfsleven

19/1410

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1102

het er immers om of de accountant bij de uitoefening van zijn of haar beroep in strijd heeft gehandeld met de beroepsregels dan wel het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep. Naar mijn oordeel kun je hieruit afleiden dat één motief er wel toe doet: De bedoeling is dat de klacht bijdraagt aan een betere uitoefening van het accountantsberoep. Als een klacht-onderdeel dat kan, doen andere motieven er inderdaad niet toe. Maar de klacht zou dus wel moeten worden beoordeeld op de verbeteringspotentie.

Je kunt die beoordeling overlaten aan de voorzitter van de Accountantskamer of aan een openbare aanklager (zie mijn column in dit magazine van december 2021). Maar je kunt de klagers ook zelf laten filteren: Draagt dit klacht-onderdeel bij aan een betere beroepsuitoefening of alleen maar aan mijn welbevinden? Dien ik de kwaliteit van de beroeps-uitoefening door een klacht in te dienen tegen het NBA-bestuur of heb ik andere motieven? ←

A man with grey hair and glasses, wearing a blue suit and a light blue shirt, stands outdoors. He is looking off to the side with a thoughtful expression. In the foreground, there is a large, abstract orange sculpture. The background shows a paved area and some trees.

‘Ik zie veel
verandering
en bereidheid
op maatschap-
pelijke zorgen
te reageren.’

KRIS DOUMA

Kris Douma (60) is sinds 13 december de nieuwe voorzitter van de NBA en de eerste niet-accountant op die post. "Ik heb enthousiaste reacties gehad, zowel van binnen als van buiten de sector. Maar er is ook scepsis, met name in de samenstelpraktijk. Er zijn ook mensen die het betreuren dat er geen accountant is benoemd. Dus ik ga veel praten en vooral ook veel luisteren de komende tijd, om me in de verschillende geledingen van het vak, hun dagelijkse praktijk en uitdagingen te verdiepen en hopelijk het vertrouwen te winnen."

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Bij zijn verkiezing presenteerde Douma 'strategische uitdagingen' voor de accountancy: principes moeten weer leidend zijn, de professioneel-kritische houding en forensische vaardigheden moeten worden versterkt, meer aandacht voor ESG (Environmental, Social & Governance), voorkom verwijtbaar falen en leer van fouten en maak het beroep aantrekkelijker voor jongeren.

Wat wordt je eerste taak als NBA-voorzitter?

"Verbeteringen realiseren op het gebied van continuïteit en fraudeopsporing. Er gebeurt al veel, maar het mag een tandje sneller en diepgravender. Ik snap dat dit lastig kan zijn met een controlecliënt die de rekening betaalt en met de regels rond geheimhouding. Accountants moeten actiever optreden als ze iets zien dat niet klopt. Maar ik ga niet meehuilen met de wolven in het bos dat er te weinig gebeurt, zoals je in de

politiek en de media wel hoort. Ik zie juist veel verandering en bereidheid op maatschappelijke zorgen te reageren."

Je wilt dat accountants meer aandacht besteden aan ESG.

"Ja, maar alles in de goede volgorde: eerst fraude en continuïteit. Voor het herwinnen van het vertrouwen van het vak is dat prioriteit nummer één. Overigens kent duurzaamheid twee benaderingen. Ten eerste: In welke mate is ESG materieel van belang voor ondernemingen? Denk aan dieselgate bij VW en je ziet de enorme materiële risico's. Daarmee moet de accountant aan de slag. Accountants noemen dat vaak niet-financiële informatie. Dat klopt niet. 'Klimaat is financieel' heet niets voor niets de public management letter van de NBA."

En de tweede benadering van ESG?

"Accountants moeten meer beseffen dat de samenleving eist dat ondernemingen zelf bijdragen aan duurzame oplossingen. Maar er is ook zorg over greenwashing. Daarin kan de accountancy een grote rol spelen.

Helaas ontbreekt het nog aan duidelijke *reporting standards*. De Europese Commissie en de International Accounting Standards Board zijn ermee bezig. Maar dat betekent niet dat accountants op hun handen moeten gaan zitten. Ook nu al mogen er geen tegenstrijdigheden zitten tussen duurzaamheidsclaims in het verslag en de jaarrekening en kunnen onterechte claims een materieel risico vormen."

Wat doe je naast je werk?

"Ik ben een bergwandelaar. Mijn vriendin Marion en ik gaan vrijwel elke zomer naar de Alpen en tussendoor naar de Eifel en de Ardennen. Daarnaast lees ik veel literatuur: Nederlands, maar ook Engels, Duits en soms Spaans in de oorspronkelijke taal. Ook Spaans ja, want ik heb in een ver verleden een vriendinnetje in Spanje gehad, dat helpt. En ik luister veel naar klassieke muziek. Mahler is mijn favoriete componist. Maar ik houd ook van de renaissance componist Josquin Desprez en de heden-daagse Nederlandse componist Joey Roukens." ←

CV

Kris Douma (1961) is socioloog en was na beleidsmedewerker bij de FNV te zijn geweest van 2003 tot en met 2006 lid van de Tweede Kamer. Daarna was hij zeven jaar directeur verantwoord beleggen bij pensioenvermogensbeheerder MN. In 2015 was hij binnen de NBA projectmanager voor 'In het Publiek Belang', de implementatie van 53 verbetermaatregelen voor de accountancysector. Van 2015 tot 2019 maakte hij deel uit van de directie van de VN-organisatie voor verantwoord beleggen (PRI) in Londen. Tot voor kort was Douma directeur corporate engagement bij Morningstar/Sustainalytics. Momenteel is hij commissaris/toezichthouder bij onder meer OxfamNovib en lid van de programma-raad van het Rathenau Instituut.

A photograph of two men in an office setting. The man on the left is standing, wearing a striped shirt, a white face mask, glasses, and white gloves. He is leaning over a desk and pointing with his right hand at a document. The man on the right is sitting in a black office chair, wearing a grey blazer, a light blue face mask, and white gloves. He is looking down at the document. The desk has several papers, a smartphone, and a pair of glasses. In the background, there is a large window with a view of trees outside. The text "De tropen-jaren van corona" is overlaid in a large, red, serif font across the bottom half of the image.

De tropen- jaren van corona

Werkdruk, personeelsschaarste, aangeslagen klanten: twee jaar coronacrisis raakt ook mkb-kantoren. Toch is de sores niet het hele verhaal. Er is ook sprake van groei, erkenning, vindingrijkheid en vooruitgang, zo leert een rondgang. "Die taart die spontaan wordt bezorgd, de waardering: Het motiveert, onze mensen krijgen er een boost van."

TEKST HENK VLAMING BEELD GETTY IMAGES / ANP: PETER HILZ

Twee jaar coronapandemie heeft het gelijk van de aloude accountantswijsheid weer bevestigd: of het nu goed of slecht gaat met bedrijven, de accountant heeft altijd werk. Terwijl menig bedrijf nu magere jaren ervaart, bloeit het accountantskantoor lustig verder.

"Ik kan elke week een nieuwe klant verwelkomen", zegt Marc van der Hout van Your Accountants. "Regelmatig bellen ondernemers om te vragen of ik ze wil helpen, maar ik neem ze niet meer aan. Zeker niet als ze alleen maar een accountantsverklaring willen voor de afrekening van de NOW. Dan komen ze van een administratiekantoor, dat mag geen accountantsverklaringen afgeven. Om dit soort extra werk zit ik niet verlegen."

Voorlopig is dit nog niet over, vervolgt hij. "Werkgevers hebben nog maar net verantwoording afgelegd over de eerste NOW-aanvraag en er zijn nog zes loketten te gaan. Over vijf jaar heb ik nog steeds werk."

Toch is de rokende schoorsteen geen onverdeeld feest voor accountants, want ze zien de worsteling bij getroffen ondernemers. "Toen de coronapandemie begon had ik dagelijks vijftien klanten aan de lijn", zegt Van der Hout. "Er heerste paniek, iedereen wilde dat ik hielp. Dat is de sociale kant van ons vak, ik ken sommige ondernemers al twintig jaar. Als ze scheiden, als er iemand overlijdt, als ze een bedrijf verkopen, als ze investeren, dan ben ik degene aan wie ze het vertellen."

Luisterend oor

"Een van mijn klanten heeft een delicatessengroothandel, ik was daar in december juist op bezoek toen de lockdown werd afgekondigd", vertelt Marcel

Spoelstra van Spoelstra Accountancy Services. "Het regende annuleringen bij deze ondernemer, van veertig orders per dag naar vier. Er kwam net een vrachtwagen met voorraad uit Spanje aanrijden waarmee mijn klant niets meer kon."

Die truck zou niet meer uitgeladen worden, aldus Spoelstra. "Kun je je voorstellen hoe die ondernemer zich voelde? Dit soort zaken zie ik ook terug in de boeken van ondernemers, maar als je er persoonlijk getuige van bent komt het anders binnen. Op zo'n moment kan ik weinig meer doen dan een luisterend oor bieden. Voor sommige ondernemers ben ik vooral bezig met een vorm van counseling."

Nu de pandemie twee jaar verder is, is duidelijk dat de lockdowns niet tot de kaalslag leidden die aanvankelijk werd gevreesd. In de eerste ronde van de NOW vroegen bijna 150.000 bedrijven steun aan. In latere steunronden waren die aantallen lager. Faillissementen werden zelfs schaars vergeleken met voorgaande jaren. Tal van bedrijven draaien zelfs een topomzet.

Schulden

Maar accountants voorzien dat de problemen nog lang niet voorbij zijn. Financiële reserves van ondernemers zijn geslonken, sommigen hebben schulden opgebouwd. "Die zijn gekomen door uitgestelde belastingen en huurschuld", zegt Wim Driessen van Driessen Accountants & Adviseurs. "Ik vrees dat dit leidt tot een verlies van motivatie bij sommige ondernemers. Toen de pandemie uitbrak waren ze vrij van schulden, maar die hebben ze wel nu ze twee jaar verder zijn. Als alles weer normaal is, dringt deze werkelijkheid pas goed tot hen door."

"De ondernemersdrive is in het geding", zegt Henk Kenter van Accountant Vast. "Ook bij ondernemers ➔"

‘De begeleiding bij de steunaanvragen hebben we niet doorberekend aan ondernemers.’

die goed draaien zit pijn van schulden en betalingsregelingen. Ze voelen zich niet meer vrij om hun eigen keuzes te maken en zelf de risico's te bepalen die ze willen lopen. Dat is waarvoor ze ondernemer werden, maar zij hebben nu het gevoel dat het ondernemerschap hen tussen de vingers door glipt."

Het zijn de accountants en hun medewerkers waar geplaagde ondernemers hun emoties uiten. "We laten zien voor welke regeling ze in aanmerking komen, maar soms valt dat tegen", vervolgt Kenter. "Dan komt vaak de energie eruit bij hen: Dat het niet eerlijk is als ze bij achttien procent omzetverlies niets krijgen."

Hun frustratie is niet tegen ons gericht. Natuurlijk begrijpen ondernemers dat wij de regeling niet hebben bedacht en dat wij ook een andere uitkomst willen zien, maar wij zijn op dat moment degenen die de aanvraag afhandelen."

Begrip voor benarde ondernemers is er volop bij Kenter en zijn mensen, maar niet onbeperkt. "We kunnen het hebben, maar we stellen wel grenzen aan hun reacties. We zijn geen klagmuur waar ze alles maar mogen roepen." De meeste accountantskantoren worden geen cent wijzer van dit soort begeleiding. "De begeleiding bij de steunaanvragen hebben we niet doorberekend aan ondernemers", zegt Wim Driessen. "We rekenen vaste tarieven per maand, dit extra werk is daarbij inbegrepen. Gelukkig hebben mijn klanten wel hun rekeningen elke maand betaald."

Werkdruk

Organisatorisch is de coronahulp soms een beproeving, vooral als het gaat om het controleren van NOW-verklarin-

gen. Dat is een tijdrovend karwei, terwijl menig kantoor het al druk genoeg heeft. "We trekken hiervoor anderhalf fte uit, dat is vijftien procent van onze bezetting", zegt Louis van Garderen van accountantskantoor Joinson&Spice. "Het zet onze organisatie onder druk, want het gewone werk gaat gewoon door. We moeten oppassen om niet overwerkt te raken."

De werkdruk hangt samen met de moeite die kantoren hebben om hun personeelsbezetting op pijl te houden. "We groeiden de afgelopen tijd met 33 procent, maar niet in mensen", vervolgt Van Garderen. "Binden van je medewerkers is lastig als ze thuis werken, het ontbreekt dan aan sociale cohesie. We namen in coronatijd mensen aan die daardoor alweer weg zijn, die zijn zelfs het vak uitgegaan."

Coronaperikelen en personeelskrapte hebben invloed op de bedrijfsvoering van accountantskantoren. Die komen niet overal meer aan toe, wat de groei remt. "Ik leg minder bedrijfsbezoeken af sinds de invoering van de lockdowns", zegt Marcel Spoelstra. "Terwijl ik altijd *face to face* met ondernemers wil praten. Het bespreken van de jaarrekening is voor mij ook een verkoopgesprek. Ik vertel ondernemers niet alleen wat ze hebben verdiend, maar ook wat ze kunnen verdienen."

Via een scherm loopt zo'n gesprek toch anders, want je mist het sociale aspect. Online handel je staccato de agenda af. Ik zie dan wel dat het transportbedrijf opeens een nieuwe truck aanschaft, maar niet dat de bovenkant van de vorige truck is afgereden. Advieswerk is wat minder geworden. We hebben wel meer werk aan

NOW-opdrachten, maar dat is niet waarin we willen groeien. Ik heb liever nieuwe klanten die we helpen met hun ondernemersdoelen.”

Accountants hebben leren leven met de beperkingen. “Al jaren zoeken we accountants, maar we kunnen ze niet vinden. Daarom zijn we meer met stagiairs gaan werken”, zegt Marc van der Hout. “Die pakken zaken op als UBO-registraties. Eerst verdiepen, dan uitvoeren, contact leggen met klanten. Zo leren ze projecten op te zetten en zelfstandig te werken.”

Joinson&Spice houdt de bedrijfscultuur gezond door overwerk uit te bannen. “We betalen overuren niet uit, we willen mensen verleiden om hun vrije tijd te nemen”, zegt Van Garderen. “Daarin zijn we geslaagd, want ondanks de drukte hebben we nauwelijks overwerk gedraaid.”

Dienstverlening tegen het licht

De coronacrisis brengt niet alleen zorgen, er is ook een zonnige zijde. In tijden van tegenspoed doet de accountant er weer toe, want hij of zij brengt iets extra's. “Zonder onze ondersteuning had het gros van de ondernemers in het kleinbedrijf geen coronasteun ontvangen”, zegt Wim Driessen. “Wij leveren hun de benodigde data voor het invullen van de aanvragen en bewaken de deadlines, want daarin schieten ze zelf te kort. Op deze momenten staan we er en onderscheiden we ons, ook door het directe contact met de ondernemers. De waardering die wij ervoor krijgen, die taart die spontaan wordt bezorgd, het motiveert, onze mensen krijgen er een boost van, hoe druk het ook is.”

Accountantskantoren grepen de coronacrisis ook aan om hun dienstverlening nog eens tegen het licht te houden. “De personeelsschaarste en de werkdruk dwingen tot efficiëntie”, zegt Louis van Garderen. “We hebben een geautomatiseerde controleaanpak ontwikkeld voor de NOW, zodat we niet door allemaal losse dossiers heen hoeven. We ontwikkelden al een eigen softwareplatform, dat gebruiken we om klantdata op te vragen en geautomatiseerd te controleren. Zo vereenvoudigen we het werk.”

Henk Kenter koos een paar jaar geleden voor een *revival* van de administratieve dienstverlening door de accountant. In de coronacrisis vond hij het gelijk van deze strategische keuze. “De puzzelstukjes vielen tijdens de

‘Voor sommige ondernemers ben ik vooral bezig met een vorm van counseling.’

TWEE JAAR NOW

Geïntroduceerd bij de eerste lockdown in maart 2020: de ‘tijdelijke’ Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW).

Werkgevers krijgen bij voldoende omzetverlies een groot deel van hun loonkosten als voorschot vergoed. De afrekening achteraf vraagt vaak om een derden- of accountantsverklaring. Daarvoor kwamen er standaarden en een controleprotocol. In de praktijk blijkt de verantwoording complex. De deadline voor naleveren van de derden- of accountantsverklaring bij de vaststellingsaanvraag voor NOW1 is verlengd tot 20 april 2022. Inmiddels kunnen ondernemers NOW-steun aanvragen over de achtste periode, die loopt van januari-maart 2022. Het loket voor de aanvraag hiervan sluit op 13 april 2022. Meer informatie is te vinden via nba.nl/help of de website van het UWV.

pandemie bij elkaar”, zegt hij. “We hadden de financiële administratie en btw-verwerking van ondernemers naar ons toegetrokken. We stimuleerden hen om die uit te besteden, daardoor besparen ze op licentiekosten en soms ook op een administratief medewerker.

Dit gaf ons de kans om beter achter het stuur van de klant te gaan zitten. We hebben de beschikking over en het overzicht op alle financiële klantdata. Dat hielp om snel te schakelen met banken en instanties die om allerhande informatie vroegen.”

Essentieel beroep

Volgens Kenter wordt in de accountancy soms wat makkelijk gesproken over het verwerken van de administratie.

“Die zou niet spannend meer zijn omdat die automatisch wordt verwerkt. Maar ik geloof in een bundeling van brede activiteiten en daar hoort de verwerking van de administratie bij. Je moet als accountant de data van je klant begrijpen en daarnaar kunnen handelen. Doordat we er bovenop zitten zijn we dit jaar sneller klaar met het samenstellen van jaarrekeningen dan vorig jaar. Beter zicht op de administratie van de klant helpt je ook met je advisering, die is bij ons gegroeid.”

Ondanks alle ongemakken van twee jaar coronapandemie is het zelfvertrouwen van mkb-kantoren toegenomen. Relaties met klanten zijn verdiept, er is groei, er zijn efficiëncyslagen gemaakt en innovaties doorgevoerd. “Wij zijn de dokter van de ondernemer”, besluit Wim Driessen. “In deze tijd is de accountant een essentieel beroep, zonder ons hadden veel ondernemers het niet overleefd. Dat wordt zelden genoemd, maar toch hebben wij als accountants geschiedenis geschreven.” ←

NIEUWE BANKMODULE LAAT GEGEVENS DOORVLOEIEN

VOOR TWINFIELD IS 2022 HET JAAR VAN DE BANK

2022 wordt wat Twinfield Boekhouden betreft het jaar van de bank. Naast een compleet vernieuwde bankenmodule waarin nog meer doorgeautomatiseerd kan worden komen er ook nieuwe bankkoppelingen aan. Hierdoor is de boekhouding altijd bij en is ook betalen en incasseren vanuit de administratie mogelijk.

Accountantskantoren krijgen het beste van wat Wolters Kluwer in (delen van) Europa reeds ter beschikking heeft zodat ze zich verder en vergaand kunnen digitaliseren. Erick Bos, head of product management bij Wolters Kluwer Tax & Accounting Nederland: "We hebben een hele keten aan software voor accountants- en administratiekantoren in huis.

Van Basecone voor het scannen en herkennen van facturen tot aan Alure, online practice management voor kantoren, en Avanzor voor de fiscale aangifte. Daarnaast hebben we vanuit het boekhoudpakket

Twinfield diverse koppelingen met andere softwareoplossingen via ons uitgebreide partnerkanaal. Hierin zit een grote diversiteit aan gerichte oplossingen voor zowel de klant van het kantoor als voor het kantoor zelf. Maar binnen Wolters Kluwer zijn er ook tal van bewezen oplossingen ontwikkeld die al door vele kantoren worden gebruikt. Die oplossingen halen we naar Nederland om daarmee digitalisering voor het accountantskantoor makkelijker te maken. Dit jaar introduceren we bijvoorbeeld finsit, cloudsoftware waarmee je slimme dashboards kan maken om

financieel inzicht te bieden, volledig geïntegreerd in Twinfield."

JAAR VAN DE BANK

De huidige bank oplossing van Twinfield is nu verder doorontwikkeld. Robert Baars, productmanager bij Twinfield: "De bankkoppelingen zijn bijvoorbeeld vernieuwd. Met de bankkoppeling halen we of via de betaalrichtlijn PSD2, waar we door DNB voor gecertificeerd zijn, of via de nieuwe bankkoppelingen die Rabobank, ABN Amro en ING (gaan) aanbieden, automatisch betaalgegevens binnen voor de boekhou-

Erick Bos

ding. Je kunt kiezen voor alleen de bankmutaties, maar ook (in het geval van de nieuwe bankkoppeling) voor betalen en incasseren vanuit de boekhouding. Als rekeninghouder kun je daardoor data van je rekening delen met wie jij dat wilt, bijvoorbeeld de boekhouding. De oude koppelingen worden uitgefaseerd door de banken en moeten dus vervangen worden. Een nieuwe koppeling is nodig om voor de bank robotic accounting mogelijk te maken. De bank is dus altijd bij in de boekhouding” vult Baars aan.

BOEKINGSVOORSTELLEN

De vernieuwde bankmodule helpt volgens Baars bij het kwalitatief beter maken van de boekhouding. “Het pakket kan bijvoorbeeld slimme boekingsvoorstellen doen. Stel in de stamdata zit nog geen rekeningnummer, dan kan het pakket op basis van de data van de koppeling een voorstel doen om het rekeningnummer toe te voegen. De kwaliteit van je stamdata wordt daarmee veel beter.” Als tweede voorbeeld noemt Baars dat Twinfield de mogelijkheden om instructies te beheren heeft verbeterd. “Je ziet namelijk precies hoe vaak een regel in de boekhouding gebruikt is om te bepalen of die regel wel werkt of niet. Je kunt dan als accountantskantoor die regel verwijderen of juist verbeteren. Belangrijk, want hierdoor houd je geen woud van oude regels meer over waar soms per ongeluk wat wordt ingevuld.”

BANKKOPPELING

In de eerste helft van dit jaar komt de nieuwe bankkoppeling met de Rabobank tot stand, waarna in de tweede helft de koppelingen met de andere grootbanken en

Robert Baars

de PSD2-koppeling het licht zien. “Dat doen we bewust gefaseerd zodat we gaandeweg steeds verbeteringen kunnen uitvoeren. Ook de banken laten klanten gefaseerd overstappen.”

Het is één van de stappen die Twinfield Boekhouden zet. Baars: “Bedoeling is dat software continu met een soort helikopter-view boven het kantoor komt te hangen, zodat je geautomatiseerd meldingen krijgt over de kwaliteit en de automatische verwerking. Die meldingen kun je dan ook in practice management-software binnenkrijgen. Zo kun je bij het verwerken van de bank constateren dat je in je boekhoudpakket nog facturen mist. De nieuwe module maakt dan automatisch een vraagpostenlijst van facturen die je nog moet krijgen die je met je cliënt kan delen. Zodra een factuur binnenkomt wordt

deze automatisch afgevinkt. Die meldingen kun je straks ook in practice management software binnen krijgen. Dat past ook in onze portfoliogedachte.”

ROBOTIC ACCOUNTING

Al met al komt *robotic accounting* dichterbij. “Zeker als je inkoop-, verkoop- en betalingsgegevens zoveel mogelijk automatisch digitaal bij elkaar brengt. Zodat de administratie altijd op orde is en je de stand van zaken van je onderneming met één druk op de knop inzichtelijk krijgt. Uiteindelijk spelen accountants daarmee tijd vrij voor advisering, op basis van dashboarding. Zo helpen ze ondernemers compliant te zijn met regelgeving, groei te realiseren en kunnen ze hen echt bijstaan met continu de juiste, up-to-date cijfers, inzichten en bijbehorende adviezen.”

IN BEELD

Portret van een opmerkelijke accountant

TEKST HENK VLAMING BEELD CHRISTIAN KEIJSERS

Tülay Dilsiz-Gedik

Je bent een ervaren register-accountant met internationale ervaring, je hebt twee kleine kinderen en je zoekt evenwicht tussen werk en privé. Waar ga je dan naar toe? Tülay Dilsiz-Gedik koos voor Deloitte. Sinds eind vorig jaar is zij er de eerste manager *Sustainability Reporting*, met als opdracht om een afdeling voor ESG Assurance mede op te zetten.

Die keuze was ook voor haarzelf een verrassing. Anderhalf jaar daarvoor had ze Deloitte verlaten, omdat ze het internationale controlewerk niet meer kon combineren met het moederschap. "Iedereen om mij heen werkt heel hard; ik wil niet de moeder zijn die anders wordt behandeld."

Vervolgstappen in haar carrière brachten echter geen voldoening. In de ene baan ontbrak het aan

autonomie, de andere had te weinig impact. Deze ervaringen zetten haar aan tot een heroriëntatie op haar loopbaan als RA. Haar werk, zo besliste ze, moet uitdaging en maatschappelijk nut combineren en passen bij haar privésituatie.

Dit inzicht voerde haar naar Nyenrode, waar ze een dag in de week *Financial Accounting Theory* doceert. Op de andere dagen zet ze bij Deloitte de afdeling voor duurzaamheidsrapportage verder op. "Hier wil ik voor gaan, want dit gaat over de wereld die wij doorgeven aan onze kinderen. Vanuit mijn nieuwe rol kan ik hieraan een bijdrage leveren." ←

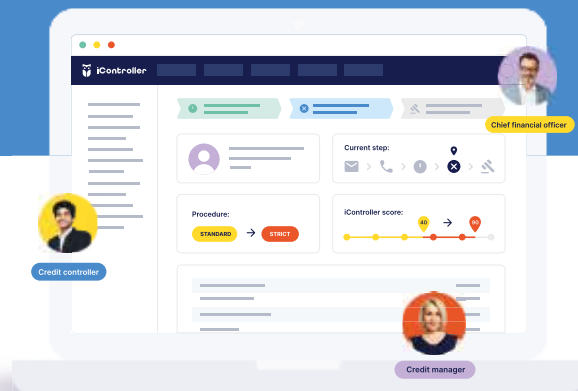
Lees het interview met
Tülay Dilsiz-Gedik op
Accountant.nl

**‘Hier wil ik voor gaan,
want dit gaat over de
wereld die wij doorgeven
aan onze kinderen.’**

Wat als... je meer tijd kon creëren voor adviesverlening?

Accounting is een beroep dat in sneltempo transformeert. Cloudbased werken en digitalisering zijn het nieuwe normaal. Het maakt de automatisering van tijdrovende, manuele processen en repetitieve taken mogelijk. Heb je al overwogen om je debiteurenbeheer te optimaliseren?

Maak het je team gemakkelijk

- Volledige dossierhistoriek op één plaats beschikbaar
- Eenvoudig samenwerken met partners, management of relatiebeheerder bij vb. disputen
- Segmenteer je klanten
- Uitgebreide rapportering

Maak het je klanten gemakkelijk

- Vlotte, professionele en persoonlijke dienstverlening, zowel intern als extern
- Originele factuur raadpleegbaar via de herinnering
- Integratie van betaal nu-knop of QR-code op aanmaning
- Beloftes, disputen of afbetaalplannen zelf registreren

Vandelanotte

Dankzij iController hebben wij de opvolging van onze debiteuren enorm geoptimaliseerd. Die tijdswinst benutten we om te focussen op de 'echte' probleemdossiers maar vooral ook op het voorkomen hiervan doordat we korter op de bal kunnen spelen.

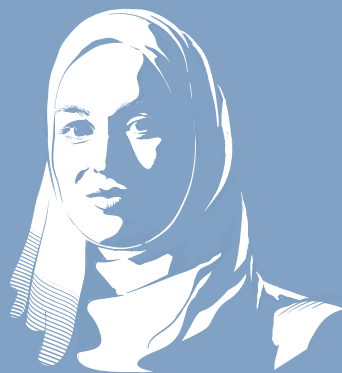
iController is een gebruiksvriendelijke applicatie voor debiteurenbeheer en integreert eenvoudig met je favoriet ERP-systeem, boekhoudsoftware en uiteenlopende apps. De software is toegankelijk via de cloud en er is altijd persoonlijke ondersteuning.

Plan je gratis demo via

iconcontroller.eu

WENDY GROOT

Dit kan anders

Mijn jongste kwam verdrietig terug van zwemles. Hij wilde zo graag op voor zijn zwemdiploma en het duurde hem allemaal veel te lang. Dus hij had zijn zwemjuf om opheldering gevraagd, wat moest hij nog leren? "Als je je best doet, dan komt het vanzelf goed", had zijn juf gezegd. Hij snapte het niet - hij deed toch al zo zijn best?

Nu zal ik niet beweren dat er geen verschillen zitten tussen hoe een vijfjarige leert en een hele heuse professional, maar ik zie wel een overeenkomst. Jong of oud, we hebben allemaal een zekere wil om te leren; de één wil leren voor grote groepen te presenteren, de ander wil innoveren binnen haar vakgebied en weer een ander wil haar onderhandelings technieken verbeteren (of saxofoon spelen, steeds meer gewicht kunnen bankdrukken, schilderen).

Zoals mijn zoontje zijn zwemjuf om hulp vroeg, hebben we allemaal wel eens hulp nodig van onze omgeving om te kunnen

leren. Alleen laat die hulp niet altijd het gewenste effect zien, soms laat het ons achter met zelftwijfel en zonder idee van waar we nu precies mee moeten oefenen - met zwemles, of binnen onze professionele omgeving.

De meesten van ons willen graag leren, maar hoe faciliteren we dat binnen onze organisaties? We organiseren jaarlijks functioneringsgesprekken en zoals een onderzoek van Gallup laat zien: die gesprekken voelen vaak geforceerd, werken niet motiverend en het kost veel tijd: *"Performance reviews in most organizations are so bad they do more harm than good."* Vervolgens vragen we vooral *feedback* aan de collega's met wie we het beste op kunnen schieten en worden we daarna langs een lat gelegd waarbij de uitkomst vaak subjectief is. Is dat motiverend?

Het wordt nog erger wanneer we in de praktijk gebruikmaken van technieken om *feedback* te geven. Zo heb ik eens een cursus *feedback* gevolgd waarbij we leerden dat *feedback* een cadeautje is, het best te geven in de vorm van een sandwich. Een positief punt, een verbeterpunt, eindigen met een positief punt - een sandwich. Hierdoor ontstaat twijfel bij de ontvanger: zijn het echt positieve punten, of is het een trucje om het verbeterpunt over de Bühne te krijgen?

Hoe kan het anders? Er zijn genoeg voorbeelden. Zo vind ik de twintig-procentregel heel tof. Hierbij krijgen de medewerkers twintig procent van hun tijd om te besteden aan projecten die zij waardevol vinden. Google schijnt dit al jaren te doen en stelt dat verschillende innovaties hun grondslag hebben in die twintig procent. Motiverend voor de medewerkers én goed voor het bedrijf! Nog een voorbeeld is een trend waarbij bedrijven hun medewerkers niet meer waarderen op een één tot vijf schaal, maar regelmatig gesprekken voeren over de gewenste ontwikkeling. Blijkt het zomaar te werken om medewerkers als mensen te behandelen in plaats van als nummers; wie had dat gedacht?

Het wordt tijd om eens te herzien hoe we elkaar echt helpen in onze ontwikkeling, met aandacht voor de hulpvraag en de voorzichtige conclusie dat dit waarschijnlijk niet aan de hand van sandwiches en jaarlijkse beoordelingsgesprekken is. ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Het zijn de drie kerntaken waarmee de nieuwe faculties van de NBA aan het werk gaan. Vier voorzitters geven een kijkje in de kraamkamer. "Het is *learning by doing*."

TEKST PETER STEEMAN BEELD MICHEL TER WOLBEEK

'Een faculty is niet gericht op een enkel type accountant'

Dirk ter Harmse

Het werk van de faculties is nog maar net begonnen. Jeroen Brak, audit partner bij BDO, is sinds oktober 2021 voorzitter van de faculty Audit & Assurance. Waarom is hij deze uitdaging aangegaan? "Ik wil het beroep verder brengen. Vorig jaar liep ik mee in de kwartiermakersgroep. Dat vond ik een heel interessant proces. Je praat niet alleen met openbare accountants, maar met vakgenoten uit alle sectoren. Je stapt uit de hectiek van het hier en nu en discussieert met vakgenoten en stakeholders, zoals de AFM, over waar we ons als accountant naar toe moeten ontwikkelen. Als je er in zo'n setting naar kijkt zie je een heel mooi beroep, waarop iedereen trots is. We moeten daar in de publieke opinie meer erkenning voor krijgen. In het managen van de beeldvorming zijn we niet altijd even goed geweest de afgelopen jaren."

De eerste stap voor de faculty Audit & Assurance is het schrijven van een visiedocument. "Daarin vertalen we de output van de kwartiermakersgroep in een stip op de horizon", aldus Brak. "Hoe moeten ons beroep en de individuele leden zich gaan ontwikkelen om over drie tot vijf jaar nog steeds maatschappelijk relevant te zijn en aantrekkelijk voor jonge beroepsgenoten? En wat is daar voor nodig? Dat leidt tot interessante discussies. Hoe moet het beroep zich ontwikkelen als het gaat om kennis en competenties? Moeten we een schaap met vijf poten worden, dat verstand heeft van bijvoorbeeld zowel geautomatiseerde controle als duurzaamheidsverslaggeving? Of moet de opleiding zich tot de basis beperken en daaromheen modules ontwikkelen? We moeten in ieder geval zorgen dat alle leden ook in

Margreeth Kloppenburg

gebieden zoals IT-audit, duurzaamheid en niet-financiële informatie worden ondersteund. Daarvoor moeten we kijken wat er mist. Wat heeft het individuele lid nodig om onomstreden kwaliteit te leveren? Traditioneel zijn we als beroepsgroep opgeleid vanuit auditteer, administratieve organisatie en externe verslaggeving, maar er zijn zoveel ontwikkelingen in de wereld om ons heen die impact hebben op ons beroep. Het is *learning by doing*."

Chinese muren

De vier faculties vervangen de bestaande ledengroepen. Die nieuwe structuur zorgt voor een andere focus, vindt Dirk ter Harmsel, directeur vaktechniek accountancy bij Alfa Accountants en Adviseurs en voorzitter van de faculty Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden. "Het mooie van de faculty is dat we niet naar de functie kijken, maar naar het werk wat je doet. Een faculty is niet gericht op een enkel type accountant. Het gaat om de accountant in de registrerende functie. Ik heb zelf in het bestuur van de LOA gezeten. Toen zag ik wel enige animositeit tussen beroepsgenoten die werken in de audit en de samenstellende accountant." Een ander voordeel is dat de faculties mooi op elkaar aansluiten, meent Ter Harmsel. "Tussen de ledengroepen stonden Chinese muren. De faculty Business & Management gaat over de strategie van bedrijven waar je als accountant bij of voor werkt. Dat leidt tot verslaggeving waarmee onze faculty zich bezighoudt. Bij verslaggeving wordt assurance geleverd. Dat is weer het domein van de faculty Audit & Assurance. De vierde faculty Ethiek heeft sowieso raakvlakken met alle terreinen waarop de

accountant zich begeeft. Er zijn onderwerpen die alle vier de faculties kunnen raken. Daarover moeten we als facultyvoorzitters goede afspraken maken. Ik kan mij heel goed voorstellen dat we straks in de werkgroepen die ontstaan rond de faculties gezamenlijke projecten gaan doen."

'Hoe moet het beroep zich ontwikkelen als het gaat om kennis en competenties?'

Op 1 oktober 2021 kwam het bestuur van de faculty Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden voor het eerst bij elkaar. "We willen een plan maken voor 2022, binnen de zes veranderthema's die de NBA heeft gedefinieerd. We willen heel graag snel vooruitgang boeken. Waar hangt het laaghangend fruit dat we kunnen oogsten? We gaan bijvoorbeeld aan de slag met een eerste opzet voor duurzaamheidsverslaggeving. Dat is een onderwerp waarover wel veel wordt gepraat en geschreven, maar we doen er nog te weinig mee. We kunnen niet achterover leunen en wachten op wet- en regelgeving. Willen we relevant blijven als accountant, dan moeten we vooruit lopen op die ontwikkeling."

Blinde vlek

De faculties moeten een inspiratiebron vormen die leden helpt bij hun competentieontwikkeling, maar hoe zorg je dat faculties iets toevoegen aan wat er al is gerealiseerd? "Daarvoor moeten we op zoek naar blinde vlekken", →

VIER FACULTIES

Met de oprichting van faculties wil de NBA leden en belanghebbenden verbinden op inhoud en werken aan de kennisontwikkeling in het accountantsberoep. Binnen vier faculties wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het beroep op (middel)lange termijn:

- Ethiek, Cultuur & Gedrag
- Business & Management
- Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden
- Audit & Assurance

Elke faculty heeft als taken onder meer het duiden van (toekomstige) ontwikkelingen, verbinden en richting geven aan ontwikkelingen rondom kennis, vaardigheden en gedrag, het aanjagen van leren en ontwikkelen en het samenvoegen van beschikbare kennis, inzichten, publicaties en dergelijke rondom thema's en doelgroepen. In 2020 zijn voor de opzet van de faculties diverse pilots gehouden. In 2021 en 2022 wordt door de facultybesturen het fundament gelegd en gewerkt aan een *roadmap*. Meer informatie is beschikbaar via nba.nl.

aldus Coen Reinders, cfo bij het Nationaal Restauratiefonds en sinds april vorig jaar voorzitter van de nieuwe faculty Business & Management. “Dat zijn de onderwerpen waarvoor we als beroepsgroep onvoldoende aandacht hebben. Cultuur is zo'n blinde vlek. Welke aspecten versterken bijvoorbeeld de interne beheersomgeving en welke halen die interne beheersomgeving onderuit? Een externe accountant rapporteert daar steeds vaker over, maar in een interne rapportage komt het zelden aan bod. Hoe maak je

een blinde vlek zichtbaar? Daarvoor moet je breed kennis uitwisselen met anderen, binnen en buiten je beroepsgroep. Om die reden hebben we er als faculty ook bewust voor gekozen niet-accountants in het bestuur te benoemen. Door breed te kijken kom je er achter in welke richting de beroepsgroep zich ontwikkelt en hoe zich dat verhoudt tot maatschappelijke ontwikkelingen.”

De faculty Business & Management wil als platform alle accountants die zich bezig houden met strategie en leiderschap een wegwijsfunctie bieden. “Als cfo wil je mede bepalen wat belangrijk is voor je bedrijf. Ben je een controller, dan gaat het veel meer over de implementatie ervan”, legt Reinders uit. “We willen de aanwezige kennis van de NBA en andere partijen in de juiste samenhang en kwaliteit beschikbaar maken, ongeacht of je accountant in de publieke of private sector bent. Als faculty kijk je naar de hele keten. We hebben aanvankelijk veel gediscussieerd. Wie zijn we en wat willen we zijn? Soms steekt in die fase de oude ledengroepgedachte de kop op, ook bij mij. Namelijk dat je voor een specifieke groep accountants opkomt. Maar strategie en leiderschap is voor alle accountants relevant. Strategie betekent dat je keuzes maakt die meerwaarde moeten opleveren. Leiderschap geeft aan dat je het initiatief moet nemen om ze te realiseren.”

Betrokken

De faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag ging als pilot eerder van start dan de andere faculties. Daardoor zijn de plannen ook al verder uitgewerkt. “We hebben drie blokken gedefinieerd”,

aldus voorzitter Margreeth Kloppenburg. “De eerste gaat over de accountant als professional. Daarbij horen bepaalde individuele eigenschappen, zoals integriteit en morele oordeelsvorming, die belangrijk zijn om goed werk te leveren. Het tweede blok is de accountant en de omgeving. Die omgeving creëert in het beste geval institutionele voorwaarden om de accountant te helpen die eigenschappen waar te maken. Het derde blok bestaat uit een aanbod waarmee we de accountant betrekken bij centrale kwesties in onze maatschappij. Dat doen we vanuit de gedachte dat professionals het hogere doel van hun beroepspraktijk doorzien en hierdoor gemotiveerd raken.”

De faculty ontwikkelt ook een ‘ethisch profiel’ van de accountant, stelt Kloppenburg. “Van de accountant wordt verondersteld dat hij of zij een ethisch professional is, maar wat betekent dat? Als je naar jezelf kijkt ben je misschien heel tevreden over je eigen integriteit, maar de toets zit in het afstemmen met anderen. Die collegiale toets willen we faciliteren in de vorm van intervisie sessies waar vakgenoten kunnen spreken over dilemma’s. Een aantal grote kantoren kent dat al. Als faculty brengen we dit binnen het bereik van alle leden.”

‘Zorgen voor duiding, maar ook een plek creëren waar informatie makkelijk vindbaar is.’

Over de rol van de faculty is Kloppenburg uitgesproken. “Zorgen voor duiding, maar ook een plek creëren waar informatie makkelijk vindbaar is. Je brengt *best practices*, casuïstiek over grote inhoudelijke thema’s bij elkaar. Daarin speelt de website een belangrijke rol. Dat is niet alleen een uithangbord voor de thema’s die we gaan behandelen. We willen ook laten zien hoe belangrijk iedere accountant deze thema’s vindt. Daarvoor is een leuke *tool* ontwikkeld, zodat je van elkaar kunt zien wie de website volgt. Daarmee bouwen we aan onze basis. Wat we doen, maken of onderzoeken, willen we graag samen met de leden vormgeven. Ik zou zeggen: Raak betrokken, draag bij en volg ons. Het kan er alleen maar beter van worden.” ←

Jeroen Brak

Rol accountant bij duurzaamheid maakt het vak aantrekkelijker

De toenemende eisen aan bedrijven om te rapporteren over hun maatschappelijke rol levert accountants niet alleen meer werk op, maar maakt het vak ook aantrekkelijker voor jong talent.

Dat blijkt uit de jaarlijkse *Benchmark Accountancy* van Full Finance, Novak en ABN Amro. De sector heeft volgens het rapport te kampen met structurele

personeelstekorten, maar kan wel aantrekkelijker worden voor jong talent, nu rapportageverplichtingen in toenemende mate een maatschappelijke dimensie krijgen.

Sinds 2016 moeten Europese beursfondsen en bedrijven met een openbaar belang (oob's) al rapporteren over hoe zij omgaan met milieuvervuiling, mensenrechten en diversiteit. Vanaf 2023 moeten ook middelgrote Europese bedrijven hierover rapporteren en dat laten toetsen door accountants. "Wanneer accountants meer de rol van 'poortwachter' krijgen bij de transitie naar een meer duurzame economie, zullen naar verwachting meer jonge mensen interesse krijgen in het vak", menen de onderzoekers.

Uit het onderzoek blijkt verder dat accountants- en belastingadvieskantoren de coronacrisis goed doorstaan hebben. De brutowinst van accountantskantoren met tot twintig man personeel groeide in 2020 met zes procent. De grotere kantoren noteerden een winstgroei van 3,5 procent.

Vermogen tien rijkste mannen is verdubbeld tijdens pandemie

Het vermogen van de tien rijkste mannen ter wereld is in de eerste twee jaar van de coronapandemie verdubbeld.

Een "dramatische stijging en pijnlijke trendbreuk met voorgaande jaren", aldus Oxfam Novib in een jaarlijks rapport over economische ongelijkheid. De hulporganisatie schat, op basis van de Forbes-lijst van miljardairs, dat het vermogen van de tien rijkste mannen nu uitkomt op een bedrag van 1,5 biljoen dollar.

Op de rijkenlijst staan onder meer Elon Musk (Tesla), Jeff Bezos (Amazon), Bernard Arnault (Louis Vuitton Moët Hennesy), Bill Gates (Microsoft), Mark Zuckerberg (Facebook) en Warren Buffett (topinvesteerder). Twee jaar geleden, toen de coronapandemie uitbrak, waren zij nog goed voor een

gezaamenlijk vermogen van zevenhonderd miljard dollar. Oxfam berekende dat de tien allerrijkste miljardairs hun vermogen sinds de start van de pandemie in maart 2020 gemiddeld met vijftienduizend dollar per seconde (!) hebben zien toenemen.

Ook in Nederland is het gat tussen de allerrijksten en de meerderheid van de bevolking groot, vindt Oxfam. Het opgetelde vermogen van de 2.120 rijkste Nederlanders is groter dan dat van de ruim tien miljoen armste. Dat in ons land een historische brug moet worden afgebroken voor het vervoer van een nieuw zeiljacht van Amazon-baas Jeff Bezos draagt bij aan de discussie over het verschil tussen arm en puissant rijk.

Oxfam publiceerde het rapport medio januari, bij de start van het ook dit jaar virtueel gehouden World Economic Forum.

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Carlien Spuijbroek, tot voor kort cfo bij ERIKS Frankrijk in Lyon.

‘Ik heb geen talenknobbel’

“In 2015 ging ik voor het eerst als expat naar het buitenland. Tot dat moment had ik in mijn carrière een standaardpad gevolgd. Begonnen bij EY en na vier jaar de overstap gemaakt naar SHV, waar ik als businesscontroller aan de slag ging. Die brede rol sprak mij aan. Het was niet de enige reden voor mijn carrièreswitch. SHV bood ook de mogelijkheid om in het buitenland voor dochterbedrijven te werken en dat was een vooruitzicht dat mij altijd al trok. De wereld heeft zoveel te bieden.

In Lima ging ik voor Makro Peru aan de slag. Aanvankelijk als storemanager van een grote vestiging en later als projectmanager finance op het hoofdkantoor. Vakinhoudelijk was de overgang niet zo groot - als financial lees je cijfers, dat is overal hetzelfde - maar hoe bouw je relaties op? Ik sprak in het begin geen vloeiend Spaans, mijn collega's spraken geen Engels. Het moment waarop je de taal beheerst, gaan deuren open. Dan kan je communiceren en echt verbeterlagen maken. Al blijven er dagen waarop je het lastig hebt. Bijvoorbeeld wanneer je een dag meeloopt op de werkvloer en klanten vragen je waar de luiers liggen. Ik had alles begrepen, behalve het Spaanse woord voor luiers.”

Warm bad

“Ik heb geen talenknobbel. Daarom steek ik veel tijd in het leren van een vreemde taal. Na Spaans moest ik met Duits aan de slag, toen ik als hoofd business control bij ERIKS Duitsland in Bielefeld in dienst kwam. Vooral de grammatica was lastig. In een mail naar een collega luistert het niet zo nauw, maar je externe correspondentie moet foutloos zijn. Terwijl ik mij oriënteerde op mijn volgende carrièrestap wist ik één ding zeker: voor mij geen nieuwe vreemde taal meer. Toen kreeg ik het aanbod om cfo in Frankrijk te worden. Die functie is altijd mijn droom geweest. Gelukkig had ik na een stoomcursus van veertig uur - ik begon vanaf niveau nul - de taal enigszins onder de knie.”

“Voor mij voelde werken in Frankrijk als een warm bad. Misschien is Zuid-Frankrijk gemoedelijker dan Noord-Frankrijk. Ik heb in ieder geval niets gemerkt van de vooroordelen - chauvinistisch, arrogant - die je altijd hoort over Fransen. Ik werd er met open armen ontvangen. Het lukte mij heel goed om een band op te bouwen met mijn collega's. En de cfo-rol beviel mij heel goed. Het is veel strategischer. Je voert je eigen ideeën uit om een bedrijf te laten groeien. Als businesscontroller adviseer je. Dit is meer brainstormen.”

Off the grid

“Afgelopen jaar heb ik een drastisch besluit genomen. Ik ben gestopt met mijn werk, heb mij uitgeschreven als RA en ga samen met mijn man voor onbepaalde tijd rondreizen met een zelfgebouwde camper. Niet omdat ik toe was aan een sabbatical - ik werk met veel plezier - maar vanwege gezondheidsklachten. In Peru kreeg ik in 2015 voor het eerst pijn in mijn heup. Artsen konden niets vinden, maar toen ik naar Duitsland verhuisde, ontdekte men een tumor. Dat leidde er uiteindelijk toe dat ik een nieuwe heup kreeg. Helaas zijn niet alle klachten verdwenen. Het was geen makkelijke beslissing maar ik zie ook een positieve kant. Het biedt een uitgelezen kans om het avontuur te zoeken.

Om echt *off the grid* te kunnen leven hebben we een Mercedes-bus gekocht die we ombouwen tot camper. Dat bouwen doen we met opzet zelf, ook al hebben we geen van beiden kluservaring. Het is onderdeel van het avontuur. ‘Waar gaan jullie heen? En hoelang blijf je weg?’, wil iedereen weten. Geen idee. We beginnen in Europa en daarna zien we wel.”

Minder arbeidsconflicten door tekort aan personeel

Door het grote tekort aan personeel is het aantal arbeidsconflicten afgenomen met bijna twintig procent. Werkgevers is er alles aan gelegen om medewerkers te behouden.

Volgens onderzoek van verzekeraar Interpolis zorgde corona aanvankelijk juist voor meer frictie

tussen werkgevers en werknemers dan voor het uitbreken van de pandemie. Zo pasten werkgevers soms eenzijdig arbeidsvoorwaarden aan, zoals het moeten inleveren van vakantiedagen vanwege het thuiswerken. Soms werden werknemers verplicht naar kantoor te komen, ondanks het nadrukkelijke advies van het kabinet om thuis te werken. Ook was er enige onrust bij medewerkers over de veiligheid van werkplekken.

Inmiddels neemt dat soort conflicten af; vergeleken met 2020 is het aantal ontslagzaken met een kwart gedaald. Momenteel is sprake van personeelstekorten in bijna alle sectoren. Ook in de accountancy is grote behoefte aan mensen.

Partnermodel door vergrijzing onder druk

Het partnermodel in de accountancysector staat onder druk door vergrijzing en personeelsschaarste. Dat stelt ING in een studie naar de accountancysector.

De vergrijzing in het personeelsbestand betekent dat te weinig jonge accountants zich aandienen om oudere partners uit te kopen. Uit de jaarverslagen van de *big four* blijkt dat de functie van partner gemiddeld voor vijf procent van de werknemers is weggelegd, aldus ING.

Jonge accountants zijn volgens de bank niet van plan om jarenlang te 'buffelen' voordat zij partner kunnen worden. Een betere balans tussen werk en privé, afwisselend werk en meer autonomie zijn belangrijker. "Om in de toekomst aantrekkelijk te blijven als organisatie voor het aantrekken en vasthouden van nieuw talent is modernisering van het partnermodel dan ook hard nodig", concludeert de bank.

De vergrijzing is goed zichtbaar binnen de accountancy: in 2010 was het aandeel 45 plussers 36 procent, inmiddels is dat 45 procent. Een op de vier accountantsorganisaties ervaart een rem op de groei vanwege personeelstekorten. Vooral accountants met drie tot vijf jaar werkervaring zijn moeilijk te vinden.

Omschakeling naar circulaire economie vraagt anders meten en rapporteren

Boekhouding en financiering zijn drijvende krachten in de circulaire transitie. Om de winstgevendheid aan te tonen van bedrijven die behoud en hergebruik van materialen voorop stellen, is een nieuwe definitie van waarde, impact en risico's nodig.

Dat concludeert een samenwerkingsverband van financiële experts, de Coalitie Circulaire Accounting (CCA), in het rapport *Financial Accounting in the Circular Economy*. Accounting en reporting zijn onmisbaar om de voortgang naar een circulaire economie aan te tonen, stelt de CCA. Het geeft zekerheid aan belanghebbenden, zoals beleggers

en financiers. Ook zorgt het voor focus op circulariteit, door iedereen in de organisatie te dwingen om na te denken over ontwerp, processen en activiteiten.

Nederland wil in 2050 honderd procent circulair zijn en in 2030 vijftig procent minder grondstoffen verbruiken. Wanneer we afval en vervuiling zien als ontwerpfouten, in plaats van onvermijdelijke bijproducten van dingen die we maken, worden we gestimuleerd om het produceren en consumeren anders in te richten, aldus de coalitie. De CCA wordt medegefinancierd door Invest-NL en de NBA.

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Fiets

Speed bike

De Amsterdamse fabrikant van elektrische fietsen VanMoof komt met de VanMoof V, een high-speed e-bike die snelheden haalt tot wel vijftig kilometer per uur. Intekenen kan al, reken op een prijs van € 3.498.

vanmoof.com

Auto

Elektrische coupé

Het verkoopsucces van de elektrische Škoda Enyaq krijgt een vervolg met de Coupé iV, een auto met 570 liter laadruimte en een actieradius tot dik 500 kilometer. Prijs naar verwachting vanaf circa 45 mille.

skoda.nl

Duurzaam

Plastic tas

Het plastic uit de oceaan hergebruiken voor tassen, laptop-sleeves en meer: Got Bag doet het, bijvoorbeeld met deze Daypack. Verkrijgbaar in verschillende kleuren, prijs vanaf € 89.

got-bag.com

Klokje

Grotere appel

De Apple Watch Series 7 heeft een 20 procent groter scherm dankzij dunnere randen. Ook is het scherm 70 procent helderder. Voor het eerst komt er ook een 4G-versie naar ons land. Prijs vanaf € 479.

apple.com

Op 8 oktober 2021 legde Jamina Dahlberg (33) de beroepseed af als registeraccountant. Ze werkt ruim zes jaar bij EY, inmiddels als controleleider. "Ik kreeg de mogelijkheid mijn tienermeisjesdroom waar te maken."

Een droom die werkelijkheid werd

Wanneer besloot je om accountant te worden?

"Op de middelbare school waren economische vakken bij mij favoriet en ik had er ook aanleg voor. Tijdens een informatiedag van de Hogeschool Inholland in Suriname maakte ik voor het eerst kennis met de studierichting Accountancy. Doorslaggevend was mijn stageperiode bij een lokaal accountantskantoor in Suriname. Het verhaal achter de cijfers, de diversiteit aan klanten en het functioneren in een team spraken mij meteen aan. Het leek een onrealistische droom, want de opleiding tot registeraccountant werd nog niet in Suriname aangeboden. Toch startte ik met het traject. Na mijn hbo-opleiding verhuisde ik met mijn toen zesjarige zoon vanuit Suriname naar Nederland, om werken en studeren te combineren. In 2016 startte ik aan Nyenrode, waar ik gecombineerd mijn pre-master, master en postmaster RA volgde en afrondde. In juni 2021 behaalde ik mijn RA-titel. Mijn droom werd met voldoende discipline en doorzettingsvermogen werkelijkheid."

Hoe was het om de beroepseed af te leggen?

"Een bijzonder moment en mooie gelegenheid om stil te staan bij de bereikte mijlpaal om als gecertificeerd registeraccountant te kunnen gaan werken en je ook als

zodanig te gedragen. De eed bekrachtigt publiekelijk maar ook voor mij als individu de waarden en normen waarvoor je als RA staat."

Wat maakt het bijzonder om bij EY te werken?

"EY is een organisatie die de persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van haar mensen hoog in het vaandel heeft staan. De open en informele cultuur binnen de organisatie, de diversiteit van de werkzaamheden en de samenwerking met ambitieuze mensen maakt het bijzonder aantrekkelijk om daar te werken."

Heb je een specialisatie of zijn er thema's waarin je je bijzonder interesseert?

"In mijn dagelijkse werkzaamheden binnen de auditpraktijk richt ik mij met name op internationale organisaties die in verschillende branches actief zijn. Momenteel interesseert mij de *work-life balance* en de aantrekkelijkheid van het beroep."

Wat zie je jezelf over tien jaar doen?

"Ik wil mezelf in ieder geval blijven ontwikkelen en verdere vaardigheden en ervaring opdoen om een bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling van anderen in het werkveld."

Sinds het coronavirus ons in de greep houdt, neemt de NBA online bij nieuwe collega's de beroepseed af. 17 december legde Ruben Pals, als duizendste nieuw ingeschreven lid van de NBA in 2021, de beroepseed af.

Op 4 februari 2022 legden 16 geslaagden de eed af:

Boudicca Brouwer-Bosma, Mark Duys, Kelly Hesselink, Jessy de Klein-Kuijpers, Anna-Lin Kloosterman, Erica Looijestijn-Achterhes, Manon Nicolaes, Jeffrey Paans, Dick van Pijkeren, Cassandra de Reus, Lieselotte van de Riet, Haldun Simsek, Margot Teunisse, Candide Verbruggen, Elin Marijn Wessels en Martijn van Wijk.

Op 28 januari 2022 legden 18 geslaagden de eed af:

Johanan de Bruin, Rignald Croes, Joris Ebbers, Michiel Gotink, Ilse Hendriksen, Pritesh Jangbahadoer Sing, René-Paul de Jong, Stan van Kemenade, Jasper Kistemaker, Paul de Kort, Matthijs Kuipers, Remco Kusters, Wijnand van Lieshout, Jelle Peters, Patrick Pot, Jeroen Rademakers, Leon de Visser en Ysette Wolvers.

Op 21 januari 2022 legden 26 geslaagden de eed af:

Maik Aerts, Elisa van Bruggen, Rick Claassen, Michiel Engberts, Mandy Engelbertink, Alejandro Erkens, Lars van Hout, Jasper Huegen, Marvin Kat, Melvin van Klaveren, Bob Kleintjes, Emiel Koolstra, Jules Kowalczyk, Ilse Langelaan, Wènis Méjri, Rob Muskens, Wim Renders, Thom de Rooij, Daisy Spijker, Marc van der Steen, Stan Theelen, Gerard Vis, Lisanne van Vuuren, Pascal Wagemakers, Kino Xiong en Roeland Zijta.

Op 14 januari 2022 legden 47 geslaagden de eed af:

Kevin van Antwerpen, Jasmin Atiković, Mohamed Azzin, Niels van Beckhoven, Daniël van Bergen, Marcel Blokdijk, Eva Blondeel, Bas Boender, Marco Bogaard, Friso Bouwmeester, Jordy Bouwmeester, Jessie van den Broek, Joey van de Corput, Lars Dijkema, Carlo van Erkelens, Jesse Faber, Tom Frinsel, Simeon Geleynse, Kavish Gharbharan, Nadia van Ginkel, Ilse de Groof, Lennard de Haas, Maartje Joosten, Chiel Juriens, Tim van de Kam, Selcuk Kaya, Maaïke Kistemaker, Iris Kleissen-Haafkes, Tolga Koçak, Marco Kuijt, Dennis van Loenen, Tom Miltenburg, Frederique de Nerée tot Babberich, Jeroen Onkenhout, Rosh Rigter, Corné Schuermans, Laurie Staal, Tim Starren, Maarten Stokman, Patric Teijgeler, Sanne Theunissen, Linda van der Velden, Frits Wegelin, Pascal van der Wiel, Jesse Wouda, Abdel Zerai en Roy van Zundert.

Op 17 december 2021 legden 63 geslaagden de eed af:

Wesley Aartsen, Nick van den Akker, Johan Arends, Rowan Baaijens, Hassan Boulahian, Martijn van den Brand, Fabian Brinks, Hedwich Daman, Rishikesh Djairam, Frederike Dopper, Deveney Driessen, Martijn Drissen, Matthijs van Ekelenburg, Christian Flachslan, Claire Föllings, Stefan Geraedts, Reinier van Haarst, Sven Haver, Martijn Heeringa, Rick ter Hofstede, Hugo van den Hoogen, David Janse, Roel Janssen, Eline Janssens, Ralph Jantji, Johan Jol, Roy Jolie, Jeroen Kaas, Brigitte Klaassen, Ruben Kokhuis, Anggraendingingrat Kornhof-Hazevoet, Bart van Kruistum, Martijn van der Kuil, Michel Lasaroms, Johan Mol, Jorn Molenkamp, Cécilia Nederlof, Gerhard Nijstad, Roderik van Nuijs, Ali Osanmaz, Ruben Pals, Gishlaine Paula, Tim Riemeijer, Michiel Rijkers, Roelof Rijkmans, Jacqueline Ripzaad, Mark Roghair, Muhammed Şahin, Dennis Steggink, Luc Steskens, Tristan Stoffer, Arnold van Suijlekom, Sanne Tholen, Mario Timmerman, Jennifer Vels, Stefan Erwin Venema, Roos Verouden, Jaco de Vos, Sander de Vries, Ruud van der Wielen, Anouk van Wijk, Chantal de Wit-van Kammen en Joost Zweers.

Op 26 november 2021 legden 38 geslaagden de eed af:

Ananda van Boekel, Danijela Čakić, Lisanne Dalhuisen, Jeroen Doornik, Sourjanie Elisa, Manon Emmerzaal, Nick van den Eng, Tim Geerdink, Tom Gerritsen, Amber Groenen, Ruud Hofland, André den Hollander, Victor Hollink, Kevin Horn, Eef Huntjens, Sebastian Karman, Rick Keizers, Kim Kerkhof, Simone Kooijman, Jody Langerak, Rene Langewouters, Anneke Loeffen, Iwan Michels, Lambert Nelissen, Jeroen van Nieuwkerk, Mark Otterspeer, Michel Peeters, Iris Peters, Pepijn Ross, Ronald Rouvoet, Burak Sarican, Mark Spierings, Wesley Swets, Frank Tettero, Peter Valkering, Marouschka van Vliet, Anne van Vliet en Dennis van Zoggel.

Op 19 november 2021 legden 35 geslaagden de eed af:

Jort Beereboom, Nick Bertelink, Bas Bezoen, Jeff Buitendijk, Jirina van Daal, Jacob van Duinen, Kirsten van Embricqs, Ricardo Ensing, Petra Grabundzija, Jeffrey Heerschop, Niels Honderd, Wayne Hubeek, Suzanne de Jong, Fabricio Kartodikromo, Marion Keemink-Gersen, Désiree Kragt, Chanine Kramer, Tim Kuijpers, Marco Lammers, Evelyn Landhuis-Keus, Victor Louter, Brent Mattheij, Rianne Mol-Kroezen, Gertjan Mulder, Thijs Ravesloot, Jaap Reckers, Harm Romeijn, Mark Schonewille, Eirini Tserepi, Henk ten Velde, Stefan van der Velden, Bob Verhoeven, Romke de Vries, Jelmer Waterlander en Jacobine van Weelden-Snitselaar.

Helaas is in het vorige nummer een naam van een geslaagde weggevalen. Op 15 oktober 2021 legde Anna Tanzer de eed af.

ACCOUNTANTS RENÉ EN JOERI GEVEN TOEZICHT MEDE VORM

"HET IS MOOI OM TE WERKEN AAN DE KWALITEITSSLAG IN DE SECTOR"

René Jolink en Joeri Kluiver kwamen 1 september in dienst bij de Autoriteit Financiële Markten. Zij geven het toezicht op accountantskantoren met een reguliere vergunning, dat op 1 januari is ingegaan, mede vorm. "Het is mooi om als accountant bij te dragen aan de kwaliteit in de sector."

Het bijzondere? René en Joeri kwamen elkaar al eerder in het leven tegen. Eerst op het HBO, toen een aantal jaar later op de universiteit en nu traden ze op dezelfde datum in dienst van de AFM. Joeri: "Dat op zich is al leuk, maar ik vind het vooral mooi dat ik in deze functie kan bijdragen aan de kwaliteit in de sector. Van buiten de AFM willen mensen nog wel eens woorden als 'streng' en een 'vaktechnisch bolwerk' gebruiken. Maar eenmaal binnen is het een uiteenlopende groep van slimme mensen met veel kennis, maar ook met humor, gedrevenheid en teamspirit. Het zijn net mensen", lacht Joeri. Dat beaamt René: "Het is een kennisorganisatie en daardoor kom je veel te weten van anderen. In mijn geval bijvoorbeeld over IT-audit, fraudebestrijding of niet-financiële informatie. Het mooie is dat die deskundigen ook bereid zijn hun kennis met je te delen."

WAAR WIL JE AAN WERKEN?

Daarbij komt volgens René dat er mogelijkheden zijn om aan te geven

waar je graag aan zou willen werken. "Het zijn heel verschillende werkzaamheden en je kunt binnen je team, als iets is afgerond, goed aangeven met welk project je aan de slag zou willen." Beiden werken aan het vormgeven van het toezicht op accountantskantoren met een reguliere vergunning, zoals niet-OOB-kantoren genoemd worden bij de AFM. René: "Dat zijn zo'n 260 accountantskantoren die sinds 1 januari ook onder toezicht vallen van de AFM. Toen ze accountants voor dat toezicht zochten, was ik meteen geïnteresseerd. Na dertien jaar in de accountancy leek het mij een mooie gelegenheid en interessant om dicht op deze ontwikkeling te zitten. Daarnaast speelde mee dat ik in een andere functie, bijvoorbeeld een controllersfunctie een groot deel van mijn achtergrond als accountant niet meer nodig zou hebben, terwijl dat hier juist wel uit de verf komt."

Joeri was twee jaar zelfstandig accountant, onder meer voor een regionaal kantoor. "Dat bracht,

inherent aan het meer dienende karakter, niet de diepgang die ik nu wel ervaar. Al met al zit ik al tien jaar in de accountancy. Ik heb ook bij een regiokantoor van een OOB-accountantsorganisatie gewerkt waar de AFM onderzoek deed. Ondanks dat de meningen onder collega's over de AFM verdeeld waren was ik wel blij met de wake-up-call. Toen misschien pijnlijk, maar wel een startpunt voor een sector die bezig is het vertrouwen te herstellen. Op basis van mijn ervaringen zijn accountants, of zij nou bij een OOB of kantoor met een reguliere vergunning werken, gezamenlijk bezig om het vertrouwen te herstellen en het beroep weer aantrekkelijk te maken."

HYBRIDE WERKEN

Joeri woont in Zutphen, René toevalligerwijs ook dichtbij Zutphen. Die laatste: "Dat is geen enkel probleem. Nu mogen we langzamerhand weer naar kantoor komen. Ik werk vier keer negen uur en heb dus een dag in de week vrij.

Joeri Kluiver

René Jolink

In de coronaperiode konden we niet naar het kantoor in Amsterdam of naar accountantskantoren toe. Ik verwacht dat dat na corona allemaal wel weer kan en dat je dan een verdeling krijgt van de helft op kantoor of bij een accountantskantoor en de helft thuis. Voor dat hybride werken is ruimte." Daar is ook Joeri blij mee. "Dat die mogelijkheid werd geboden, was zeker een overweging voor mij om te solliciteren." Hij vindt het ook buitengewoon interessant om het nieuwe toezicht op accountantskantoren met een reguliere vergunning vorm te geven. "Dat toezicht baseren we ook op een risicogerichte en datagedreven aanpak. Daarvoor vragen we van de accountantskantoren gegevens. Omdat we voor accountantskantoren hebben gewerkt, hebben we een aardig beeld van wat we kunnen uitvragen en hoe we dat het beste kunnen doen. Ook om accountantskantoren niet onnodig te belasten. Maar we kijken bijvoorbeeld ook met software-

leveranciers of bepaalde data in hun pakketten eenvoudig kan worden ontsloten. Zodat we informatie eenvoudiger kunnen verzamelen."

GERICHT WERKEN AAN KWALITEIT

René geeft een voorbeeld. "We vragen data op om een beeld van de hele markt te krijgen. Op welke kwaliteitsthema's moeten we ons toezicht toespitsen? Die gegevens geven wellicht aanleiding tot een instelling overstijgend onderzoek. Bijvoorbeeld over urenbesteding aan een opdracht. Als er relatief veel uren aan een opdracht zijn besteed, is dat dan goed of juist niet? Je wilt eigenlijk dus zien waar je het meest gericht aan de kwaliteit kunt werken."

GEEN BOEMAN

De beide heren zijn niet zo lang in dienst van de AFM. Toch is het interessant om te weten of ze al mogelijkheden zien zich te

ontwikkelen. Joeri: "Ja, ik zie in de toekomst een mogelijkheid om me te verdiepen in hoe gedrag en cultuur kwaliteit beïnvloeden. Ik merk dat daar binnen de AFM kennis over is." René: "Wat betreft vaktechniek en soft skills is er nog zoveel te leren. Bijvoorbeeld over wanneer je hard moet zijn of wanneer je beter, afhankelijk van de situatie, een zachte toon kunt aanslaan. Je hebt die verschillende communicatiestijlen nodig." Beiden zijn het erover eens dat de AFM geen ver-van-hun-bed-show runt. Joeri: "Op basis van mijn ervaringen zijn kantoren net als de AFM bezig om het vertrouwen te herstellen en het beroep weer aantrekkelijk te maken." René: "Vanuit de AFM weten we ook wat er speelt. Of dat nu de extra werkzaamheden voor de NOW zijn, het capaciteitsgebrek of de ontwikkeling van innovatieve tooling. We willen de sector in elk geval verder brengen en zijn geen boeman."

AXP is een full service administratiekantoor met vestigingen in Amsterdam en Rotterdam, dat zich vooral richt op MKB-ondernemingen, DGA's en start-ups. Jaarrekeningen, administratie-verwerking en belastingaangifte behoren tot de werkzaamheden en daarnaast is AXP gespecialiseerd in het oplossen van ondernemersvraagstukken met betrekking tot bijvoorbeeld financiering, overname en herstructurering.

INTERVIEW MARIO DE LAAT, AXP AMSTERDAM/ROTTERDAM

Snel en eenvoudig je rapportages opstellen. Zoals een jaarrekening.

Wij zijn geen kantoor voor standaard bedrijven... begint Mario de Laat, adviseur bij AXP. 'Wij bedienen voornamelijk het hogere segment van de markt en hebben bijzondere aandacht voor internationaal actieve klanten. Dat vraagt om een flexibele aanpak die verder gaat dan het uitdraaien en op de post doen van rapporten vol cijfers. Wij zijn geen cijfertjeskantoor, wij zijn een mensenkantoor. Cijfers zijn slechts een middel, een ader die door een onderneming stroomt.'

'Want mooi en aardig, die getallen, maar wat kan je er als onderneming mee? De betekenis van die cijfers is veel belangrijker. Onze dienstverlening houdt dus niet op bij het sturen van rapportages, maar gaat verder in de vorm van onder meer advies. En daar komt de mens in beeld.'

'Speedbooks® is een mensenprogramma dat voor ondernemers echt relevante informatie produceert. De software put niet alleen uit de boekhouding, maar maakt ook gebruik van andere informatiebronnen. Dat maakt dat wij rapportages kunnen maken die veel meer zijn dan een overzicht van de jaar- of kwartaalcijfers. Het geeft diepgang en relevantie voor onze klanten, waarmee ze bijvoorbeeld de bedrijfsvoering kunnen verbeteren of een strakker

verdienmodel kunnen opstellen. Bovendien zijn jaarrekeningen een visitekaartje voor ons bedrijf. Met Speedbooks® kun je heel eenvoudig en snel rapportages opstellen met veel mogelijkheden om deze te customizen. Dat was voor ons een belangrijke voorwaarde en heeft er mede voor gezorgd dat we voor Speedbooks® kozen.'

'Speedbooks® is een bedrijf van en door mensen. Waar vind je nog een softwarebedrijf met een telefonisch bereikbare klantenservice waarbij je iemand aan de lijn krijgt die weet wie je bent, welke modules je hebt en hoe belangrijk het is dat vragen vlot een antwoord moeten krijgen en problemen snel opgelost worden? Wij kunnen de toegevoegde waarde van onze dienstverlening waarmaken met de functionaliteiten van Speedbooks®. En daarmee was de keuze snel gemaakt.'

Pak je deal!

Meer weten over Speedbooks®?

Je bent van harte welkom ons gratis webinar te volgen! Elke woensdag laten we je met duidelijke voorbeelden zien wat Speedbooks® voor jouw administratie- of accountantskantoor kan betekenen. Voor aanmelding en meer informatie kijk je op speedbooks.com.

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De DilemmaApp (blauw icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

EEN 'FINFLUENCER' ZONDER OPLEIDING

Eén van de nieuwe opdrachtgevers in uw mkb-accountantspraktijk is dag-handelaar en vermogend financieel influencer (*finfluencer*). Via online netwerken en als spreker heeft zij invloed op een grote schare volgers. Ze schrijft en spreekt over het verkrijgen van financiële vaardigheden, het vermijden of sneller afbetalen van studieschulden en over beleggen. Op haar website biedt zij online cursussen over cryptocurrency en beleggen aan. Een goedlopend YouTube-kanaal met duizenden volgers geeft een inkijkje in haar flitsende leven.

De *finfluencer* beschikt niet over een relevante financiële opleiding, maar informeert haar volgers wel over mogelijke beleggingen. Daarachter zit een lucratief verdienmodel. Haar online achterban is erg jong, vooral tieners. Iedere boodschap begint met de mededeling dat er geen financieel advies wordt gegeven, zoals de AFM vereist.

Deze vorm van online beïnvloeding is niet gereguleerd en brengt risico's met zich mee. Uw manager, wiens kinderen deze *finfluencer* op de voet volgen, vindt het een interessante en leuke nieuwe opdrachtgever die een grote groep mensen bereikt en bijdraagt aan financiële educatie. Maar u vraagt zich af wat u hier als accountant mee moet. Wat doet u?

1 Een grote groep jonge mensen neemt wellicht beslissingen op basis van de inzichten van deze influencer, met alle risico's van dien. Ik wil daarvoor geen verantwoordelijkheid dragen en geef de opdracht daarom terug met deze toelichting.

2 Ik parkeer mijn bevindingen en wacht een verkenning naar werkwijze en impact van financiële influencers door de AFM af.

3 Ongeacht mijn *unheimische* gevoelens: De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij de volgers van de influencer zelf.

4 Ik doe iets anders, namelijk...

Ongemakkelijk

Op dit dilemma wordt door enkele honderden leden gereageerd. Veertig procent van de deelnemers kiest voor optie 1 en geeft de opdracht terug, ondanks de positieve manager. 32 procent kiest voor optie 2. De genoemde verkenning naar *finfluencers* door de AFM ligt er inmiddels, maar vormt nog geen reden voor nieuwe wetgeving. Twintig procent neemt de opdracht gewoon aan, hoewel het ongemakkelijk voelt.

Zeven procent kiest voor iets anders en nuanceert het oordeel. "Er zijn ook

autodidacten die hun kennis via zelfstudie en zonder begeleiding hebben verworven. Ik blijf daarom alert op de inhoud en probeer te beoordelen of deze hout snijdt. Daarnaast zal ik jaarlijks willen vaststellen of er inhoudelijke klachten zijn of ontstaan die duiden op misleiding en dergelijke." De betrokken accountant blijft letten op berichtgeving over de *finfluencer*.

Een ander gaat in gesprek met de opdrachtgever over haar opleiding en wat zij doet om volgers te waarschuwen, "om zo meer te weten te komen over de integriteit van de klant". Op basis daarvan kijkt de accountant of de opdracht wordt geaccepteerd of niet. Ook wordt een suggestie gedaan om te zien hoe het kantoor aankijkt tegen de klant en of men hiermee geassocieerd wil worden. Hoe zit het met het verdienmodel en de risico's bij de opdrachtgever en haar klanten? Eén van de reageerders verdiept zich eerst verder in de *ins* en *outs* van deze klant, met "daarbij vooral ook aandacht voor ethische aspecten en bedreigingen".

Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via de DilemmaApp en kijk hoe uw beroepsgenoten handelen.

Dirk van der Bij is sinds medio 2021 voorzitter van de Klachtencommissie van de NBA. Hij volgde Ebo Roek op, die acht jaar lang voorzitter van de commissie was. "Het is altijd de vraag: Was de accountant onbewust onbekwaam, of was het opzettelijk?"

TEKST PETER STEEMAN BEELD MICHEL TER WOLBEEK

'Het ergste is als de accountant niet integer is geweest'

Een accountant heeft bij de integratie van twee bedrijven slechts oog gehad voor de belangen van één van de twee ondernemers en niet eens de moeite genomen om contact op te nemen met de andere dga. Een typisch geval voor de Klachtencommissie, want in het klachtrecht gaat het om de manier waarop de accountant zich heeft gedragen ten opzichte van de klant. Een andere veel voorkomende klacht: De accountant wordt gevraagd een rapport van bevindingen te maken. Hij of zij mag alleen feitelijkheden opschrijven, maar geen conclusies trekken. "Sommige accountants kunnen de neiging niet weerstaan om aan het einde een zin toe te voegen, waarin ze toch een oordeel geven", aldus Ebo Roek. "Dat mag niet, want op zo'n moment geef je assurance."

Gemopper

De klachtenverordening is ingesteld om de klant te beschermen, benadrukt Roek. "We hebben hiermee binnen de NBA een plek gecreëerd waar die klant zijn kant van het verhaal kan vertellen. Dat geeft wel eens spanningen. Het komt voor dat een accountant klaagt over de laagdrempeligheid van de procedure. Het kost veel tijd, wordt er gemopperd. Maar dit is een verordening, net als de permanente educatie. Als accountant ben je per definitie gebonden aan de regelgeving van de beroepsorganisatie." Van der Bij: "Het is niet zo dat we alleen de accountant het vuur na aan de schenen leggen. We stellen ook indringende vragen aan degene die de klacht indient. Wat heeft hij zelf gedaan om zaken al dan niet te veroorzaken?"

Het aantal klachten schommelt rond de vijftig per jaar. In 2015 werden 57 klachten in behandeling genomen. 2017 was een uitschieter met 73 klachten. In 2020 waren het er 46. Het aantal beslissingen is de afgelopen jaren wel gestaag gedaald. Van 22 in 2015 naar negen in 2020. Het verschil tussen aantallen klachten en beslissingen zit in klachten die afvallen. Sommigen voldoen niet aan de vereisten, worden niet doorgezet, gaan tussentijds door naar de Accountantskamer of vervallen omdat klager en accountant tot overeenstemming komen.

Je kunt op basis van de cijfers niet echt een conclusie trekken, aldus Roek. "Sommige jaren zijn er veel klachten en dan ineens veel minder. Naar de oorzaken kun je alleen gissen. Ik heb zelf de indruk dat door corona mensen liever niet naar een hoorzitting gaan. Dat tempert de bereidheid om een klacht in te dienen. We hebben het afgelopen jaar een aantal hoorzittingen gedaan via Teams. Die hebben als nadeel dat je minder goed de lichaamstaal van de deelnemers kan lezen. Ik hou van live hoorzittingen. Tijdens een fysieke hoorzitting zie je hoe mensen er in staan. Verbaal maar ook non-verbaal."

'Het is niet zo dat we alleen de accountant het vuur na aan de schenen leggen.'

CV

Dirk van der Bij is auditor bij Miedema Accountants & Adviseurs. Hij studeerde af als registeraccountant aan de Rijksuniversiteit Groningen en is ook lid van het Register Belastingadviseurs. Van der Bij is ook voorzitter van het stamgebureau van de SRA.

Ontspannen

Iedere klacht wordt getoetst aan de vijf fundamentele beginselen: professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. Roek: "Vinden wij dat het gedrag van de accountant daarmee botst? We hebben de afgelopen jaren een paar keer meegemaakt dat het een schending was van alle vijf de beginselen. Het ergste is als de accountant niet integer is geweest. Dat komt gelukkig niet zoveel voor. Het is altijd de vraag: Was iemand onbewust onbekwaam of was het opzettelijk?"

Om dat helder te krijgen vraagt de Klachtencommissie veel informatie op, aldus Van der Bij. "E-mailverkeer, brieven, opdrachtbevestigingen. Zo wordt de klacht concreet. Iedere klacht wordt door drie accountants uit de commissie behandeld. Twee weken voor de hoorzitting is er een telefonische vergadering. Iedereen zit dan al scherp in het dossier. Vooraf is de klacht afgepeld. Wat zijn de klacht-onderdelen? Tijdens die vergadering krijg je van beide partijen een beeld. Direct na de hoorzitting ga je met zijn drieën wegen. Is het onzorgvuldig? Heeft het met communicatie te maken? Met deskundigheid of integriteit? Als we de klacht gegrond vinden, geven we aan welk beginsel een rol speelt. Soms hoeven we geen uitspraak te doen omdat ze het met elkaar eens worden. Daarin heb je als voorzitter een belangrijk aandeel. Dat begint al bij binnenkomst. Mensen zijn vaak gespannen. Je moet zorgen voor een ontspannen sfeer."

'We zijn zacht op de relatie, maar hard op de inhoud.'

"Het is de kunst rustig en vriendelijk te blijven", aldus Roek. "Zo haal je de spanning er af. We zijn zacht op de relatie, maar hard op de inhoud. Je wilt de feiten boven tafel krijgen. Soms willen klager en accountant met elkaar in discussie treden. Daar is dit niet het moment voor. Aan het einde van de hoorzitting sturen we de partijen tien minuten de gang op, om te kijken of ze er met elkaar nog uitkomen. Sinds het indienen van de klacht hebben de partijen vaak niet meer met elkaar gepraat. Soms krijgen de betrokkenen tijdens de behandeling een meer genuanceerde kijk op de zaak. 'Ik heb misschien niet helemaal gelijk', denkt de klager. De accountant realiseert zich dat hij wellicht een steekje heeft laten vallen."

Getutoyeerd

Bij zware klachten hebben beide partijen vaak een advocaat. "Als voorzitter moet je er op letten dat die niet het belangrijkste aanspreekpunt wordt", vindt Roek. "Ik wil het verhaal van de klager horen, niet van diens advocaat. Advocaten vinden dat soms moeilijk." Van der Bij: "Omdat ze gewend zijn aan rechtszaken, spellen advocaten de verordening om te bepalen wat tijdens een →

CV

Ebo Roek studeerde accountancy aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij was ruim dertig jaar, tot eind december 2021, als accountant verbonden aan Jong & Laan. Inmiddels is hij zelfstandig adviseur. Roek was acht jaar voorzitter van de Klachtencommissie van de NBA.

KLACHTENCOMMISSIE

De Klachtencommissie van de NBA neemt klachten over het functioneren van AA's en RA's in behandeling. De klachtbehandeling is erop gericht partijen nader tot elkaar te brengen. Als die geen overeenstemming bereiken, formuleert de Klachtencommissie een beslissing. De Klachtencommissie heeft niet de bevoegdheid om sancties op te leggen en rechten en plichten vast te stellen. Meer informatie is beschikbaar via nba.nl.

‘Er is een sterke correlatie tussen onze beoordeling en de tevredenheid van de klager.’

hoorzitting nu wel en niet mag. Daarom heb je juridische kennis nodig.” Daarin voorziet de vicevoorzitter, geeft Van der Bij aan. “Die zit als enige jurist in de Klachtencommissie. We hebben ook juristen in ons secretariaat. Zij begrijpen hoe procedures zich tot de verordening verhouden. Dat is een mooie aanvulling op de praktijkkennis van de accountants in de commissie.”

Twee keer werd een verzoek tot wraking ingediend. Op zo’n moment neemt de vicevoorzitter het over, aldus Roek. “Hij is degene die met nieuwe commissieleden de wraking beoordeelt. Zo’n wrakingsverzoek kan op een enkel detail

zijn gebaseerd. Een accountant is bijvoorbeeld tijdens de hoorzitting door een commissielid getutoyeerd. Voorzitter en vicevoorzitter hebben tijdens die hele periode geen contact met elkaar.”

Het is lastig om de prestaties van de commissie in cijfers te vangen. Eigenlijk vormt de enquête die jaarlijks naar klagers en accountants gaat de belangrijkste barometer, al geeft zelfs die een vertekening, legt Roek uit. “Er is een sterke correlatie tussen onze beoordeling en de tevredenheid van de klager. Als we de klacht gegrond hebben verklaard is men over het algemeen tevreden. Accountants zijn wat neutraler in hun oordeel.”

Een andere graadmeter is het oordeel van de Accountantskamer. Een kwart van de gegronde klachten krijgt daar een vervolg, omdat de klager wil dat een accountant wordt gewaarschuwd of berispt. “Voor ons is dat spannend. Beoordeelt de Accountantskamer de feiten net zoals wij? Tot ons grote genoegen gebeurt dat altijd.” ←

FinMaster is live met PSD2-vergunning

Als innovatieve boekhoudapplicatie is FinMaster altijd op zoek naar ontwikkelingen om het administratieproces voor klanten zo eenvoudig en snel mogelijk te maken.

Om de dienstverlening te optimaliseren en tijd te kunnen besparen voor de klanten is FinMaster de aanvraag van de PSD2 vergunning aangegaan. Deze felbegeerde vergunning werd verleend door De Nederlandsche Bank na het succesvol doorlopen van een zorgvuldig traject. De zogeheten 'dienst 8'-vergunning biedt de mogelijkheid toegang te krijgen tot het uitlezen van betaaltransacties van klanten. Met deze licentie kan FinMaster de klanten helpen door rechtstreeks vanuit hun eigen zakelijke betaalrekening mutaties in hun applicatie te administreren. Vanzelfsprekend alleen met toestemming van de klanten.

Boekhoudoplossingen

FinMaster biedt online een omvangrijk palet aan boekhoudoplossingen. De applicatie is modulair opgebouwd. Gebruikers betalen daardoor alleen voor de services die ze daadwerkelijk gebruiken. Naast de standaard basisfunctionaliteiten als boekhouddiensten, CRM-beheer en automatische facturatie kunnen onze gebruikers geavanceerde modules toevoegen aan hun abonnement. Bijvoorbeeld de scan- en herkenfunctie voor het automatisch uitlezen van inkoopfacturen.

Voordeel voor accountants

Ook accountants- en administratiekantoren kunnen met FinMaster hun voordeel doen, het is een uitstekend te gebruiken applicatie om de samenwerking met cliënten te bevorderen. Eerder was dit al door de mogelijkheid om de inkoopfacturenstroom vast te leggen zonder dat deze direct verwerkt hoeft te worden en nu de bankkoppeling erbij zit wordt dit alleen nog maar meer versterkt.

Richard Klijn, algemeen directeur van FinMaster

Meerdere administraties

Richard Klijn: "FinMaster is ontstaan met de gedachte om het mogelijk te maken voor iedere ondernemer, groot of klein, op een eenvoudige, overzichtelijke en snelle manier hun eigen financiële administratie te kunnen beheren. In FinMaster is onder meer de mogelijkheid opgenomen om meerdere administraties in één systeem te verwerken. Dit hebben we ook in het KYC proces verwerkt. Hierdoor kunnen alle soorten bedrijven, waaronder bv's of mkb-ondernemingen met meerdere administraties en of bankrekeningen gebruik maken van de automatische bankkoppeling. Het gehele aanvraagproces is in de applicatie verwerkt en volledig geautomatiseerd. Nadat alles uitvoerig is getest staat op dit moment de koppeling met de Rabobank live voor onze klanten en kunnen we doorpakken om dit proces voor de overige banken te realiseren".

Meer weten?

Benieuwd geworden naar de boekhoudapplicatie en wat de voordelen kunnen zijn voor u als accountant?
Ga dan naar <https://www.finmaster.nl/voordelen-voor-accountants/>

Krijg grip op cyberdreigingen en andere risico's

Volg een training bij NBA Opleidingen.

Risicomanagement in tijden van onzekerheid

Onzekere tijden maken het lastiger om risico's en doelstellingen te bepalen en om effectieve maatregelen te bedenken. Ook is het lastig in te schatten of maatregelen de gewenste effecten hebben. Vergroot de wendbaarheid van je organisatie en speel sneller in op veranderende omstandigheden.

 12 april 2022, Nieuwegein | 6

Risicobereidheid in de publieke sector

Over het algemeen stelt men in het publieke domein erg risico-avers te zijn, maar de praktijk laat vaak het tegenovergestelde zien. Wat is hier aan de hand? In de cursus Risicobereidheid in de publieke sector verkennen we de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen en leer je alles over risicobereidheid in de publieke sector.

 17 mei 2022, Breukelen | 6

Grip op Cyberrisico's | voor riskmanagers

We leven in een geavanceerde, hectische, digitale samenleving, waarin technologische ontwikkelingen permanent evolueren. Hierin is goed cyberrisicomanagement onmisbaar. In deze cursus ontdek je wat de ontwikkelingen zijn voor risk managers en hoe je er het beste mee omgaat.

 19 en 20 mei 2022, IJsselstein | 12

Hacking voor accountants

Hoe zorg je ervoor dat jouw organisatie geen doelwit wordt van cybercriminaliteit? In deze interactieve cursus krijg je de noodzakelijke kennis om de digitale weerbaarheid van organisaties te toetsen. Na afloop ben je een waardige gesprekspartner voor de specialisten op het gebied van cybersecurity.

 14 juni 2022, Utrecht | 6

Opleidingen

 NBA

Kijk voor alle cursussen voor accountants op [NBAOpleidingen.nl](https://nbaopleidingen.nl)

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! **020 246 71 00** / info@nbaopleidingen.nl

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Toen dit blad haar huidige vorm kreeg, kreeg ik daarin een rubriek 'De digitale accountant'. Na een tijdje ging dat over naar '#Klooiënmetcomputers', waarin ik mijn mede-nerds in het accountantsberoep op sleeptouw wilde nemen in het ontdekken van de Raspberry Pi, Linux en Python.

Na overleg met de redactie ga ik de opzet wat aanpassen. Het grote nadeel van deze rubriek is het lage tempo. Als je een taal als Python wilt leren, dan ben je er niet met een klein stapje per twee maanden. Dit nadeel lossen we op met een volstrekt onregelmatig hoekje op Accountant.nl. Ik ga daar met grotere frequentie dan nu, maar wel in het tempo dat mij toevallig op dat moment past, stukjes plaatsen over mijn gerommel met Python en wat daarmee samenhangt. Voorlopige stip op de horizon: Ik wil Python onder de knie krijgen en uitproberen hoe makkelijk het echt is om zaken als *machine learning*, data-analyse en meer van dat fraais in Python te bouwen. Analyse van cijfers doen accountants al volop, dus het lijkt me mooi om uiteindelijk wat te experimenteren met analyse van tekst. Een Python-app die contracten analyseert om daaruit het moment van winstneming te bepalen is wellicht hoog gegrepen, zeker voor iemand die op dit moment nog bezig is *for-loops* uit te proberen. Maar dat mag de pret

niet drukken, we zien wel hoever we komen. Wat ik in ieder geval beloof is dat dat hoekje op de site gebaseerd is op plezier, lol van programmeren en volstrekte minachting voor iedere regel van mooi, leesbaar, onderhoudbaar coderen. Ik maak fouten, snij bochten af waar ik kan en wat ik ontdek waar professionele Python-programmeurs zich voor schamen deel ik. Gewoon, omdat ik kies voor klooiën.

De rubriek in het blad krijgt daarmee een ander karakter. Ook hierin blijft mijn doelgroep hetzelfde: mensen die net als ik lol hebben in de rommelige kant van ict. Wie op zoek is naar verstandige oplossingen, professionele *reviews*, ronkende business-cases of wie tips wil over de efficiënte implementatie van de nieuwste SIRA-tool, WWFT-*flow control* of boekhoudsoftware: u zult in deze rubriek vergeefs zoeken. Niet omdat die zaken me niet boeien of niet belangrijk zijn. Wel omdat ik in deze rubriek voluit de ruimte wil geven aan het gevoel van pure opwinding en pret bij dingen die niet noodzakelijk of zelfs nuttig moeten zijn. Een gevoel dat je best bij nuttige dingen kan hebben overigens.

Zo zit ik nu al maanden te twijfelen of ik geld wil uitgeven aan een tweedehands Atari ST. Omdat ik die niet kon betalen toen deze op

de markt kwam en ik er wel dolgraag een wilde. Omdat ik recent ontdekte dat de Atari ST een TRS-80 kan emuleren. Toen de Atari ST in 1985 op de markt kwam was het zeker een nuttige computer. Zo was het de eerste met een kleuren GUI, nog eerder dan de Apple Mac dus. En een onwaarschijnlijk betrouwbare computer ook, er zijn tot de dag van vandaag bedrijven die hun zaak volledig op een ST draaien. Maar de opwinding zit in het prachtige design, de eenvoud van het O/S en de nieuwigheid.

Kortom, met dank aan de hoofd-redacteur mag ik online doorgaan liefhebbers, die mee willen doen, op sleeptouw nemen en ga ik offline met mijn mede-nerds mijmeren over wat was, dromen over wat komt en doorklooiën met wat nu beschikbaar is. Ik wens iedereen een gezegend 07E6h toe! ←

Hoeveel jaarrekeningen maakt u in een ochtend?

**gekoppeld mét
Speedbooks®**

**zonder
Speedbooks®**

Wat gaat u met al die tijd doen?

Stelt u zich voor: een hele stapel jaarrekeningen, in één ochtend. Daarmee bespaart u een hoop kostbare tijd, bijvoorbeeld voor waardevol advies aan uw klanten. De rapportagesoftware van Speedbooks® helpt u sneller dan ooit uw jaarrekeningen op te stellen. Koppel eenvoudig uw administratiepakket met de geautomatiseerde RGS-koppeling*, en presenteer binnen vijf minuten alle relevante gegevens. Met het optionele werkdossier

vinkt u alle controlepunten gemakkelijk af. Snel, accuraat en gebruiksvriendelijk, al vanaf € 1 per administratie. Ga voor meer gevoel bij de cijfers. Pak uw deal op Speedbooks.com.

*Koppeling mogelijk met Snelstart, Asperion, Informer, iMuis, Minox, Visma, Exact en Afas Software.

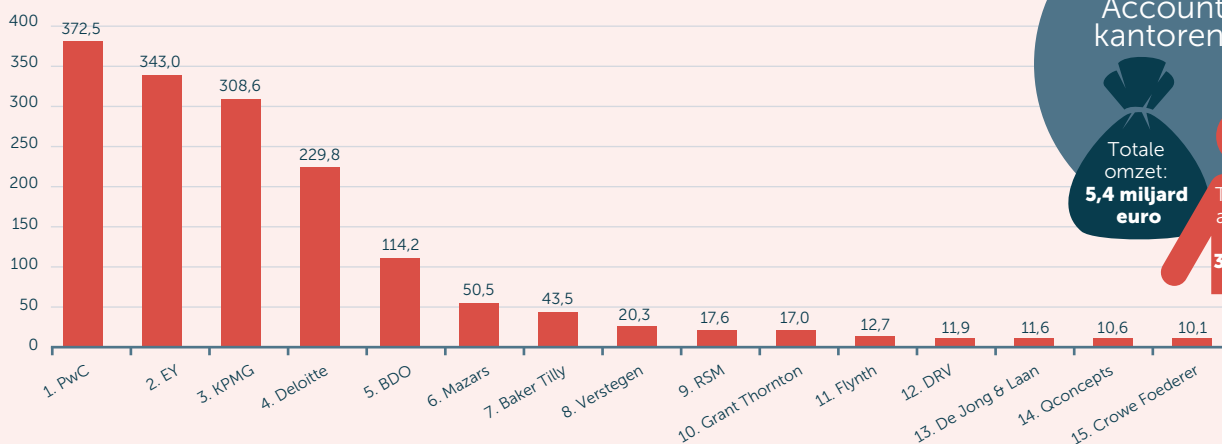
BECIJFERD: GROOTSTE ACCOUNTANTSKANTOREN

De jaarlijkse 'lijst der lijsten' van vaksite Accountancy Vanmorgen.
Op één na zijn alle kantoren in omzet gegroeid in coronajaar 2020.

Positie 2020 2019			Omzet 2020 (x € 1 mln)	Omzet 2019 (x € 1 mln)	Fte 2020
1	1	Deloitte	1.015,5	968,2	6.455
2	2	PwC	949,8	884,1	5.315
3	3	EY	905,0	877,0	4.941
4	4	KPMG	549,6	530,4	3.601
5	5	BDO	306,9	293,8	2.498
6	6	Flynth	142,9	141,5	1.327
7	7	Mazars	123,7	111,8	926
8	8	Baker Tilly	99,5	96,1	741
9	9	Alfa	95,0	87,2	866
10	10	accon avm	80,1	82,8	835
11	11	De Jong & Laan	71,8	69,2	563
12	12	Grant Thornton	66,7	64,4	493
13	14	RSM	63,5	60,0	458
14	15	DRV	62,9	59,2	519
15	13	ABAB	62,8	60,1	600
16	16	Crowe Foederer	52,7	51,4	387
17	17	Countus	48,9	47,5	447
18	18	mth	41,9	41,3	358
19	19	Witlox van den Boomen	38,3	36,9	277
20	20	Van Oers	36,8	35,8	323
21	22	KroeseWevers	36,6	33,9	297
22	21	Schipper Groep	35,3	34,5	306
23	23	Visser & Visser	32,9	30,7	266
24	28	ETL	31,7	25,5	310
25	25	CROP	30,7	28,5	243

Audit

Omzet assurance 2020 (x € 1 mln)

Top 50
Accountants-
kantoren 2020

Totale
omzet:
**5,4 miljard
euro**

Totaal
aantal
fte:
36.774

Bron: Accountancy Vanmorgen/Full Finance, bewerking Accountant. De complete AV-Top 50 en de Audit-Top 30 zijn medio november 2021 gepubliceerd op [accountancyvanmorgen.nl](https://www.accountancyvanmorgen.nl). De omzetcijfers van accon avm betreffen de herziene cijfers die het kantoor op 24 december 2021 heeft gepubliceerd. De cijfers van Deloitte, PwC, EY, KPMG en Mazars betreffen de gebroken boekjaren 2019/20 en 2018/19. KPMG is exclusief KPMG Meijburg

Xando Circulair

Maak je bedrijf circulair door je Apple devices in te ruilen bij Xando!

**Inruil
voorstel
op maat?**

Lees verder en kom met ons in contact!

xando
Beleef Apple én meer!

 **Authorised
Reseller**

**NBA Community
Platform**

*Ontmoeten,
samenwerken,
kennis delen.*

Powered by NBA

**Meld je aan
en discussieer
mee.**

www.nba.nl/communities
of download de NBApp

1975: De grote verrassing onder de kleine burocomputers: slechts 45.435 gulden!

TEKST LUC QUADACKERS

Dit is een typisch voorbeeld van 'vroeger was niet alles beter'. Wat een bedrag! Let ook op de psychologische prijszetting. Toch was het maar een schijntje vergeleken met de computers uit de jaren vijftig en zestig, die slechts voor de grote organisaties waren weggelegd. Dan ging het al gauw om miljoenen gulden, inclusief opleidingskosten en loonkosten voor bedienend personeel. De computer in deze advertentie was dus - relatief gezien - inderdaad 'een betaalbare zaak' tegen deze 'sensationeel lage prijs'.

De computer draaide op 'pasklare programma's' maar was tevens programmeerbaar. De verwerking van magneetrekenskaarten gebeurde uiteraard met vlakke aanleg (wat dat ook moge betekenen). Let ook op de hipp(i)e spelling zoals 'buro' en 'eksklusief'. Het meest opvallend was echter de verwijzing naar het 'sterk elektronisch orgaan met verrassend veelzijdig 4 K-bytegeheugen voor programma's en informatie'. Vier kilobyte! Sommigen verwachtten toen dat het groeipotentieel van de computergeheugens zich waarschijnlijk niet meer enorm zou ontwikkelen. Zo zei ene Verhoef in *De Accountant* van april 1968 nog: "Ik verwacht dat in de toekomst de ontwikkeling niet zo zeer zal gaan in de richting van nog snellere, nog mooiere computers, maar dat deze zal gaan in de richting van nog betere software."

Achteraf bekeken werkt deze inschatting bij velen vast op de lachspieren. Maar vier kilobyte was toen blijkbaar revolutionair. Bill Gates voorspelde overigens ooit dat 640 kilobyte voor iedereen ruim voldoende zou zijn. Maar het ging zoals we weten veel verder dan dat, en ook heel snel. Ter vergelijking: bijvoorbeeld de Sinclair ZX-81 (uit 1981), een van de

Nieuw!
Kienzle 2000
Een volledige burocomputer voor 45435 gulden.
Dus een betaalbare zaak.

Dat is een prijs die ufo-ontvangers in op ondernemingen, die zich tot nu toe de faciliteiten en het gemak van een burocomputer hebben moeten onttogen. Die kunnen nu een volledig burocomputer-systeem aanschaffen tegen een toch wel sensationeel lage prijs. Met alle exclusieve Kienzle 2000 prestaties, zoals:

- toetsenbord met klemmaskeetdisplay voor het intakecontroleren en aanwijzingen voor de toetsing
- precisie naschrijver, geeft voor 100 tekens per seconde op kaarten en op 3 kettingsmodellen
- verwerking van magneetrekenskaarten (inklusief) met 255 afnemers en/of 510 numerieke tekens in de strip, uiteraard met vloeiende aanleg
- sterk elektronisch orgaan met verrassend veelzijdig 4 K-bytegeheugen voor programma's en informatie

Met bovendien de mogelijkheid om te kiezen uit zo'n 20 pasklare programma's voor:

- uitgekende fakturering met geïntegreerde debiteuren- en voorschotadministratie
- diversifieerbare loonberekening en loonkostenverwerking
- huidige financiële administratie met dagelijkse overzichten voor een dagvaardig bedrijfshand

Aanpassing (inclusief specifieke programmering) is mogelijk.

Kienzle 2000 - de grote verrassing onder de kleine burocomputers.

Vergelijk. Neem contact op met Kramers

- Stuur mij mijn geheel vrijblijvende documentatie over Kienzle.
- Ik heb graag een onderhoud met een van uw adviseurs.

Naam: _____
Functie: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Aan Kramers, Antwoordnummer 6000, Rotterdam.

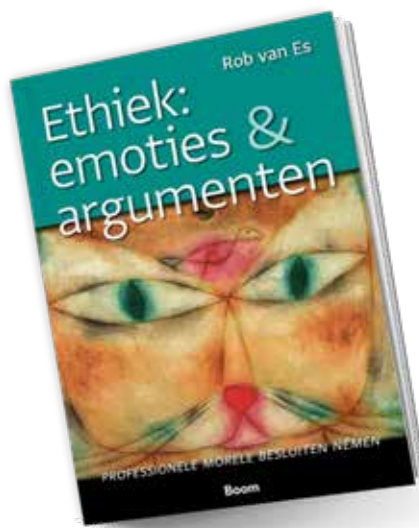
KRAMERS
H. A. Kramers & Zoon B.V.
Stationsplein 43, Rotterdam, (010) 242000.

eerste thuiscomputers, had standaard al een RAM-geheugen van één kilobyte (dat tot 64 kilobyte kon worden uitgebreid). Op dit moment is 8 gigabyte RAM al normaal. Dat is twee miljoen keer zoveel als de Kienzle 2000 uit de advertentie en 12.500 keer meer dan Bill Gates ooit genoeg vond.

Oh ja, blijkbaar was het antwoordformulier ook al voor u ingevuld. Als u documentatie wenste, betekende dat automatisch ook een onderhoud met een van de adviseurs. Een voorloper van de callcenter-colportage? ←

Morele besluiten nemen

Accountants nemen hun besluiten graag op basis van een duidelijke norm. Met zo hard mogelijke cijfers a.u.b. Maar laat dat bij morele besluiten nu net wat ingewikkelder liggen.

Waarom het nemen van morele besluiten zo moeilijk is, wordt in de inleiding al duidelijk. Je moet altijd twee dingen met elkaar balanceren: betrokken zijn maar ook afstand nemen, emoties de ruimte geven maar ook zorgvuldige argumenten meewegen. Kijken naar de principes die aan een besluit ten grondslag liggen, maar ook de (on)gewenste gevolgen meenemen in de besluitvorming.

En voor het geval dat u wellicht denkt dat

accountants zich amper met ethische beslissingen bezighouden, dat doen ze zeker. Die stelling durf ik wel aan. Bijvoorbeeld als het gaat om werkzaamheden en oordelen over niet-financiële informatie, duurzaamheid. Of nog actueler; de verantwoording over de NOW, waar in sommige gevallen toch echt een inhoudelijke beoordeling moet plaatsvinden over niet alleen de omvang van het NOW-steunpakket voor een bepaald bedrijf, maar ook of het bedrijf er recht op had of er misschien vanuit maatschappelijk oogpunt maar beter van af kan zien. De maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van het functioneren van de accountant kijken hier echt over uw schouder mee.

Ethiek en morele besluiten nemen is dus geen makkelijke kost en dit boek biedt u ook niet de panklare oplossing om het 'juiste besluit' te nemen. Dat zou ook zeer opmerkelijk zijn, aangezien de individuele situatie bepalend moet zijn. Wat Van Es wel goed doet, is alle handvatten aanbieden om een besluit te kunnen nemen. De benodigde kennis, inzicht en vaardigheden worden grondig behandeld maar gelukkig wel op een toegankelijke manier. Geen gortdroge theorie, maar een interessante beschrijving van het 'proces' van morele besluiten nemen en alle aspecten die bij dat proces komen kijken.

De ongeduldige lezers kunnen eventueel direct naar deel 4 bladeren waarin dit proces wordt beschreven. U mist dan wel het een en ander,

maar komt altijd nog goed beslagen ten ijs als er binnenkort bijvoorbeeld een NOW-dossier op uw bureau belandt.

Rob van Es: Ethiek emoties & argumenten - professionele morele besluiten nemen, Boom 2021, ISBN 978 90 2444 378 9

Een toverboek over de schatkist van Nederland

Laten we dit nieuwe jaar eens met een vrolijke noot beginnen; een boekje over belastingen. Huh, vrolijk?

Jazeker want deze is wel wat afwijkend - en flink wat dunner - dan de Elsevier Belastingalmanak, om maar eens wat te noemen.

Is het voor accountants? Nee, de doelgroep is duidelijk wat jonger voor dit boekje. Leuk geschreven voor kinderen tussen de vier en tien jaar jong, met veel illustraties.

De belastingwetten uitgelegd als een toverboek met toverspreuken. Dat is een grappige analogie en daarop voortbordurend kan uw recensent wel de leukste toverspreuk verzinnen; een toverspreuk die alle belastingen compleet wegtovert... ik zei al, we beginnen 2022 met een vrolijke noot.

Frank Elsweier: Aureli en het toverboek - de wondere wereld van belastingen, Rob Kappert Uitgeefbemiddeling 2021, ISBN 978 90 830908 3 2

Als het er echt om gaat

“Dan kom je op een punt - en dat is voor mij risicomanagement in optima forma - dat je in de storm overstag gaat of niet.”

Van wie leer je nu echt hoe belangrijk risicomanagement is en hoe je dit aanpakt? Van de organisatieadviseur of van diegenen die daadwerkelijk met hun poten in de modder hebben gestaan?

Ja, die laatste natuurlijk en ook organisatieadviseur Wimjan Bos laat daarom de heren en dames topbestuurders zelf aan het woord over situaties die echt impact hadden op de organisatie waaraan ze leiding gaven, én soms ook impact op hun persoonlijk leven.

Een vrijelijke tip: sla het eerste gedeelte 'risicomanagement door de jaren heen' maar over. Daar staan natuurlijk keurige en goede zaken in, maar die zou u al moeten weten. Duik direct de gesprekken met de bestuurders in, daar staan de leuke dingen. Om te beginnen een compliment dat niet enkel met bestuurders van ondernemingen is gesproken, maar ook met overheidsorganisaties. Dat wil nog weleens een blinde vlek zijn bij het gilde van adviseurs.

Overkoepelende thematiek uit het boek: Zorg als bestuurder voor een cultuur waarin risico's worden onderkent en er op wordt geanticipeerd. En richt je op de lange termijn, hoe verleidelijk het ook is om je als bestuurder op een snelle quick fix voor de korte termijn te focussen. Maar bovenal de gouden tip voor elke bestuurder zelf: blijf vragen stellen! Niet voor niets hanteert Bos de metafoer van een vuurtoren die de omgeving afscaant.

Het citaat over overstag gaan in de storm is afkomstig van Anette Mosman. Zo geven de geïnterviewden wel meer leuke inkijkjes in hun dilemma's en besluitvorming. Lezenswaardig dus.

Wimjan Bos: Als het er echt om gaat - persoonlijke gesprekken met topbestuurders over bestuur en risicomanagement, Haystack 2021, ISBN 978 94 61264381

Thrive

Dat onze huidige economie aan verbetering of vervanging toe is, daarover zijn veel mensen het eens. Maar hoe het beter kan, daarover is nog niet iedereen het eens. Verwarrend, al die verschillende ideeën! Gelukkig is er het uitstekende Engelstalige boek Thrive, dat het allemaal op een rijtje zet met essays van de bekendste internationale 'denkers' van nu.

Het boek balanceert op de grens van duurzaamheid, ecologie, economie, maatschappij en een beetje filosofie. Prima, de huidige problemen zijn complex en met elkaar verweven: ongelijkheid, verdwijnende biodiversiteit, klimaatverandering. En dit alles door een economisch model gebaseerd op steeds meer groei. De essays beschrijven alternatieve economische modellen met intrigerende namen zoals Welzijnseconomie, Levenseconomie, Boeddhistische economie, Donut-economie, Ecofeministische economie, Radicale circulaire economie, De Commons, Bioregionale economie, Lokale economie en Inheemse economie. Superinteressant en inspirerend, bouwstenen voor een nieuw geïntegreerd model, hoop ik.

Elke schrijver heeft een eigen schrijfstijl, bij de een levert dat lastige of lange zinnen op (de eerste zin uit Eco-feministische economie telt negen regels), bij de ander is dat een bijna poëtische formulering of juist typisch direct taalgebruik (een Nederlander). Het benadrukt de gevarieerde inhoud van dit boek en de verschillende nationaliteiten en achtergronden van de schrijvers. Heel prettig is dat vrijwel elke schrijver een boek (of meerdere boeken) heeft geschreven waarin je de visies nog eens goed kunt nalezen. Niet zo fijn is dat je leest direct 24 boeken langer is, ha ha!

Kees Klomp en Shinta Oosterwaal, Thrive, Business Contact, 2021. ISBN 9789047014751

Lees meer en discussieer over dit boek op community.nba.nl/group/boekinspiratie.

Elly Stroom Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.

NBA wil ook in de toekomst online stemmen tijdens ledenvergadering

De NBA heeft bij de minister van Financiën aangedrongen op een wetswijziging. Die moet het mogelijk maken om ook in de toekomst online te kunnen stemmen tijdens de ledenvergadering.

Momenteel is online vergaderen en stemmen mogelijk door een tijdelijke wet in het kader van de coronapandemie. In de afgelopen twee jaar kon de NBA op basis van de Tijdelijke wet COVID-19 gebruikmaken van de mogelijkheid tot internetstemmen. De ervaringen daarmee zijn positief; online stemmen levert leden tijdsbesparing op en het aantal deelnemers aan de ledenvergadering is hoger dan bij (alleen) fysieke bijeenkomsten.

De NBA heeft daarom aan de minister gevraagd om, in overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid, te bezien of internetstemmen wettelijk kan worden verankerd. Het verzoek is gedaan mede namens de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) en de Nederlandse orde van advocaten (Nova).

Oud-NIVRA-voorzitter Jan Obers overleden

Jan Obers, eind jaren tachtig voorzitter van het toenmalige NIVRA, is op 29 november 2021 overleden. Hij werd 94 jaar oud.

Obers, één van de grondleggers van de Nederlandse BDO-organisatie, nam eind 1986 zitting in het bestuur van het toenmalige NIVRA. Twee jaar later, in december 1988, werd hij gekozen als voorzitter. In die rol nam hij een stevig standpunt in bij discussies met de toenmalige NOvAA over plannen voor de wettelijke stroomlijning van het beroep en het vereiste niveau van een 'wettelijk controleur'.

Na zijn rol als NIVRA-voorzitter verliet Obers ook de BDO-organisatie. Hij vervulde nog veel maatschappelijke functies, onder andere als bestuurder van ziekenhuizen en als adviseur voor ondernemingen.

Accountants rapporteren vaker over inzet forensische specialisten

Accountants rapporteren in de controleverklaringen bij jaarrekeningen over 2020 van in Nederland gevestigde beursfondsen vaker over de inzet van forensische specialisten.

Accountants maakten in 36 controleverklaringen (van 43 in Nederland gevestigde fondsen) melding van inzet van forensische specialisten bij de jaarrekeningcontrole, een toename van ruim tien procent. Dat blijkt uit een analyse van de Werkgroep Fraude van de NBA, gepubliceerd op het Dashboard Accountancy (bereikbaar via nba.nl/dashboard). De invoering van de uitgebreide controleverklaring maakt dat de accountant meer inzicht verschaft in zaken zoals materialiteitsbepaling, dekking van de groepscontrole en de belangrijkste aandachtspunten bij de controle van financiële overzichten (*key audit matters*).

De werkgroep Fraude van de NBA onderzocht voor boekjaar 2020 voor de AMX- en AEX-fondsen in welke mate de accountantsorganisaties in de controleverklaringen aandacht besteden aan de onderwerpen fraude, overtreding van wet- en regelgeving en inzet van een forensisch specialist

bij de jaarrekeningcontrole. Het is het derde jaar op rij dat de werkgroep de analyse heeft uitgevoerd. In alle controleverklaringen is een paragraaf over fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving opgenomen.

Proefdraaien

De Werkgroep Fraude roept accountantsorganisaties op om over verslagjaar 2021 vooral te gaan proefdraaien met het rapporteren over fraude in de controleverklaring en ervaringen te delen met de werkgroep. Dat kan via fraude@nba.nl. De NBA gaat de praktijkervaringen gebruiken om best practices te publiceren. Ook brengt de NBA de komende maanden een aantal publicaties uit, om bestuurders, toezichthouders en accountants te ondersteunen bij het voeren van het gesprek over fraude en het beheersen van frauderisico's.

Ruim duizend nieuwe inschrijvingen in accountantsregister in 2021

Over heel 2021 schreef de NBA iets meer dan duizend nieuwe beroepsgenoten in het register in. De beroepseed werd in totaal 992 keer afgenomen bij nieuwe accountants.

Het afnemen van de eed ging door de coronamaatregelen vooral via online bijeenkomsten voor een groep jonge beroepsgenoten samen. Alleen in november kon, dankzij tijdelijke versoepeling van de

coronamaatregelen, drie keer een fysieke bijeenkomst bij de NBA worden georganiseerd. Op vrijdag 17 december legde Ruben Pals, senior staff op de afdeling audit van EY, als duizendste nieuw ingeschreven lid van de NBA in 2021 de beroepseed af. Hij ziet het afleggen van de eed voor accountants als een "bekroning" van zijn inspanningen in de afgelopen jaren en "een mijlpaal die het verdient om te worden gevierd". Bovenop de 992 inschrijvingen van 2021 kwam nog een aantal inschrijvingen van leden die eind 2020 de eed al hadden afgelegd, maar die nog moesten worden ingeschreven. Dat brengt het totale aantal in 2021 iets boven de duizend; meer dan in andere jaren.

Philips wint Kristalprijs 2021 voor beste mvo-verslag

Koninklijke Philips NV won eind november vorig jaar de Kristalprijs 2021 voor beste maatschappelijke verslaggeving. De prijs is een gezamenlijk initiatief van het ministerie van EZK en de NBA.

In het afgelopen jaar publiceerde Philips een apart verslag waarin de afgedragen belasting per land nader wordt toegelicht. Daarmee loopt Philips vooruit op veel organisaties qua transparantie van maatschappelijke verslaggeving, stelde de jury van de Kristalprijs. Ook de manier waarop Philips haar duurzaamheidsprestaties door de gehele keten

op kwantitatieve wijze weet te monitoren en rapporteren oogstte waardering.

Philips moedigt daarnaast leveranciers aan om hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren en scoort bovengemiddeld goed bij het rapporteren over klimaatrisico's. Bovendien is alle duurzaamheidsinformatie voorzien van een assurance-rapport met een redelijke mate van zekerheid.

In de top drie versloeg Philips zowel Alliander als ABN Amro. De jury gaf daarnaast eervolle vermeldingen aan de mvo-verslaggeving van Thales (beste groepsverslag), Prosus NV (beste nieuwkomer) en Signify (meest innovatief). Basis voor de Kristalprijs is de Transparantiebenchmark van het ministerie van EZK, die wordt uitgevoerd bij de vijfhonderd grootste bedrijven in Nederland.

NBA en SRA starten mkb-onderzoekscentrum

De Commissie MKB van de NBA, de SRA en het AC-scholenoverleg startten in december 2021 met een mkb-onderzoekscentrum. Dit centrum richt zich op strategische en inhoudelijke onderwerpen die van belang zijn voor mkb-accountants.

Doel is om vier tot zes praktijkgerichte onderzoeken per jaar uit te voeren. Daarmee krijgen accountants werkzaam in de mkb-praktijk, na de eerdere opheffing van NEMACC, weer een op dit segment gericht onderzoekscentrum.

Het mkb-onderzoekscentrum maakt deel uit van een gezamenlijke mkb-agenda van de Commissie MKB en de SRA voor 2022. De mkb-agenda geeft concrete invulling aan de toekomst van de accountant in het mkb en aan de positie van de mkb-accountant binnen de NBA.

Op de agenda staan, naast het mkb-onderzoekscentrum, projecten op het gebied van kwaliteitsindicatoren, beroepsprofiel en certificeringsbevoegdheid, regelgeving en duurzaamheid.

Is de kennistoets verplicht voor jou?
Meer informatie op nba.nl/kennistoets

Doe de online **oefentoets** ter **voorbereiding** op de **Kennistoets 2022.**

- Bereid je kosteloos voor op de Kennistoets 2022
- Beantwoord 10 representatieve vragen
- Verkrijg inzicht in het niveau
- Beschikbaar vanaf maart 2022

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

DilemmApp

Helpt nadenken over lastige situaties!

Elke accountant heeft weleens te maken met kwesties van tegenstrijdige belangen of waarden waarbij een morele afweging moet worden gemaakt. De DilemmApp helpt en geeft inzicht in het omgaan met veelvoorkomende lastige situaties.

Deze tool bevordert de discussie onder accountants over ethische dilemma's. In de app oefen je met praktijkvoorbeelden waar je als accountant mee te maken kunt krijgen. Je kiest het antwoord dat het best bij je past en ziet meteen de reacties van andere deelnemers.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Ga naar de **App-** of **Playstore** en download de gratis DilemmApp (blauw icoontje).
Log in met de verificatie code: **Accountant**.

IN HERINNERING COR KOCKS

(26 maart 1944 - 13 januari 2022)

Cor Kocks begon zijn accountantsloopbaan in 1971 bij kantoor Zwolle van Klynveld Kraayenhof & Co (nu KPMG), na het afronden van zijn studie bedrijfs-economie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na het behalen van zijn accountantstitel in 1979 verlegde hij zijn belangstelling naar de EDP-auditing. In 1991 werd hij benoemd als eerste hoogleraar EDP-auditing aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR).

Na in 1994 als partner bij KPMG te zijn afgezwaaid, aanvaardde hij in 1996 bij de EUR het ambt van hoogleraar accountancy, in het bijzonder interne beheersing. Daarnaast gaf hij les aan de University of Curaçao en was hij lid van verschillende redactiecommissies. Kocks stond bekend om een eigen aanpak en invulling van het beroep en van het vak interne beheersing in het bijzonder. Hierbij week hij nogal eens af van de gevestigde mening. Zijn gedachten over het accountantsberoep waren vooruitstrevend, wat ook blijkt uit diverse publicaties van zijn hand. Hij geloofde in de kracht van het argument en dat in de wetenschap theorie en praktijk moeten samengaan om vooruitgang te kunnen boeken.

Eind 2016 liet hij zich uitschrijven uit het accountantsregister, omdat hij vond dat een accountantseed niet past bij een wettelijk gereguleerd beroep. Daarmee nam hij echter geen afscheid van het vak, dat hij tot het laatste moment onderwees en bevlogen besprak en beschreef. Cor Kocks overleed na een kort ziekbed. Hij werd 77 jaar.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van achttien collega's.

- **Jacob Baaij AA**, Yerseke, overleden 25 december 2021, 90 jaar
- **Jan Jacob Bosma RA**, 's-Gravenhage, overleden 29 november 2021, 83 jaar
- **Franciscus Antonius Groothuizen RA**, Zuidoostbeemster, overleden 16 oktober 2021, 63 jaar
- **Gerrit Huijs RA**, Amerongen, overleden 29 november 2021, 61 jaar
- **Johannes Nicolaas Hulsebosch AA**, Haarlem, overleden 19 december 2021, 79 jaar
- **Wilhelmus Johannes Hutten RA**, Zwolle, overleden 12 oktober 2021, 60 jaar
- **Robert Jansen AA**, Leidschendam, overleden 27 november 2021, 72 jaar
- **Gerrit van Laar RA**, Blaricum, overleden 18 november 2021, 67 jaar
- **Henricus Adrianus Laurentius Mathijssen RA**, Doetinchem, overleden 15 juni 2021, 71 jaar
- **Johannes Marinus Frederik van Minde RA**, Wassenaar, overleden 27 april 2021, 61 jaar
- **Johannes Leonardus Maria Joseph Obers RA**, Berkel-Enschot, overleden 29 november 2021, 94 jaar
- **Arie Roest RA**, Leiderdorp, overleden 14 januari 2022, 79 jaar
- **Hendrik Scheer RA**, Heemstede, overleden 29 december 2021, 71 jaar
- **Jacqueline Claire Edwina Leonie Smeets RA**, Landgraaf, overleden 6 oktober 2021, 53 jaar
- **Jacob Stienstra AA**, Amsterdam, overleden 17 november 2021, 85 jaar
- **Eduard Martinus Visser RA**, Drunen, overleden 7 juli 2021, 61 jaar
- **Simon Klaas Erik de Vries RA**, Heemstede, overleden 9 december 2021, 64 jaar
- **Antonius François Willems RA**, Someren, overleden 15 augustus 2021, 90 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Grenzen overschrijden

Op 12 maart 2020 kondigde het kabinet de eerste *lockdown* aan, inclusief een streng thuiswerkadvies. We pakten op kantoor onze spullen bij elkaar en wensten elkaar het beste. We zien elkaar wel via Teams, tot gauw. En we meenden dat het met een paar weken (een maandje, hooguit) wel weer *back to the old routine* zou zijn. Gelukkig hadden we geen idee.

In de eerste weken van de ophokplicht voelden we vooral nadelen. Provisorische werkplekken aan de keukentafel, niet echt ergonomisch verantwoord en vaak onrustig te midden van partner en kinderen. Een gemis aan informeel contact bij de koffieautomaat, geen kantoorlunch, alle *live events* vervangen door karig contact via schermpjes. Pogingen om gezellige online vrijmibo's te organiseren duurden niet lang.

Het succes van TikTok (Mark Zuckerberg slaapt er slecht van) is ongetwijfeld deels aan die ophokplicht te danken. Zeker in het begin van de coronacrisis stond dat medium vol met leutige filmpjes van mensen die er thuis ook maar het beste van maakten. Om het moreel hoog te houden deelden we in appgroepen

van alles wat er langskwam over het wereldwijde web. Ook ik deelde regelmatig luchtige foto's en filmpjes met collega's. Maar soms kwam er ook wel eens iets langs waarvan ik dacht "dit maar even niet doorsturen". Niet alles is leuk en soms zitten zaken op de rand van goed fatsoen - of gewoon er overheen.

Appjes sturen aan elkaar, daarvan kun je zeggen dat het een redelijk jong fenomeen is. Nieuwe communicatiemiddelen vragen om nieuwe etiquette. Gezond verstand is daarbij het uitgangspunt. Blijkbaar hebben sommigen daar moeite mee. Ik snap volstrekt niet wat mannen er toe brengt met de mobiel een foto te maken van de eigen jongeheer en die vervolgens met vrouwelijke collega's te delen. Maar de ontlusterende constatering is dat meer dan zestig (!) procent van de vrouwen weleens zulke foto's ontvangt.

Ranzige appjes speelden ook een rol bij de geruchtmakende zaken rondom grensoverschrijdend gedrag van de afgelopen weken. Na *The Voice of Holland* volgde een Amsterdamse voetbalclub en een Tweede Kamer-lid. De geest is uit de fles en gaat er niet meer in, mag je hopen. Opvallend ook: Bij veel medewerkers

van *The Voice* was de reputatie van enkele juryleden en de bandleider genoegzaam bekend. Bij Ajax wisten velen van het grensoverschrijdend gedrag van de directeur voetbalzaken. Maar aan de top wist men van (bijna) niets, zo werd stellig beweerd. "En we hebben procedures en vertrouwenspersonen, slachtoffers moeten zich maar melden."

Inmiddels gaat bij veel bedrijven de alarmbel af en is er een run op vertrouwenspersonen. Ook het accountantsberoep moet kritisch kijken naar de cultuur op de werkvloer, die toch al op de agenda stond. Zaak is vooral dat werkgevers niet vluchten in protocollen en formulieren. De oplossing zit in durven praten over problemen, oog hebben voor elkaar, een echt veilige cultuur bieden. Niet wachten tot een collega naar een vertrouwenspersoon durft te stappen om een misstand te melden, maar zaken bespreken. "Ik zie dat hij vaak zijn arm om je heen slaat. Hoe vind je dat?"

Dat we weer naar kantoor mogen, is wat mij betreft goed nieuws. Dat we inmiddels gewend zijn geraakt aan wat meer afstand houden, is misschien mooi meegenomen. ←

STEP INTO THE WORLD OF RSM

Of je nu in de startblokken staat van jouw carrière of meer ervaren bent, voor jou is er volop ruimte om je te ontwikkelen en je eigen pad te bepalen.

Word de professional die je wilt zijn bij RSM!

Kom jij onze **Audit-praktijk** versterken als accountant, assistant accounting & reporting of IT-auditor?

Kijk voor onze vacatures op:
werkenbijrsm.nl

Alkmaar, Amsterdam, Eindhoven, Heerlen, Hoofddorp, Maastricht, Rotterdam, Utrecht en Venlo.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Holding N.V. is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm each of which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity of any description in any jurisdiction. The RSM network is administered by RSM International Limited, a company registered in England and Wales (company number 4040598) whose registered office is at 50 Cannon Street, London EC4N6JJ. The brand and trademark RSM and other intellectual property rights used by members of the network are owned by RSM International Association, an association governed by article 60 et seq of the Civil Code of Switzerland whose seat is in Zug.

Heeft u uw leerdoelen al opgesteld?

*Speciale
cursus
leerdoelen
formuleren*

Eenvoudig aan de slag met PE-Academy!

Het opstellen van uw leerdoelen vormt een belangrijk onderdeel van uw plan van aanpak, maar kan best lastig zijn. PE-Academy ontzorgt u graag. Daarom hebben wij een speciale cursus gemaakt die u stap voor stap helpt met het opstellen van de door u gewenste leerdoelen. Hierin worden ook praktijkgerichte voorbeelden gegeven. Zo kunt u gemakkelijk aan uw PE-verplichting voldoen.

Bekijk deze en onze andere cursussen nu in ons cursusaanbod:

www.pe-academy.nl/accountant-aanbod

Online nascholen bij PE-Academy

- ✓ Onbeperkt toegang tot ruim 260 cursussen
- ✓ Actueel en vakinhoudelijk
- ✓ Tevens toegang tot de pakketten van fiscalisten, advocaten en notarissen

Bovenop je vakgebied